

БНБ - 158922 / 09-10-2026

БЪЛГАРСКА
НАРОДНА БАНКА
ЕВРОСИСТЕМА

УТВЪРЖДАВАМ:

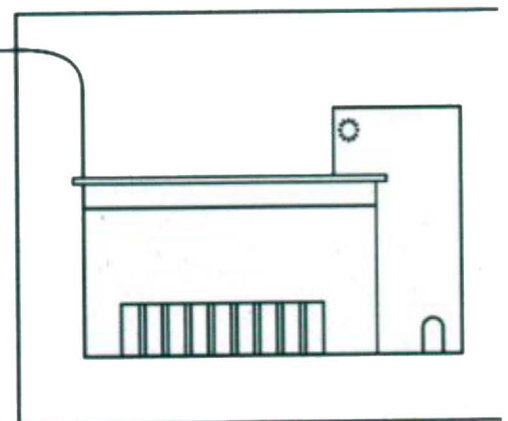
ПЕТЪР ЧОБАНОВ
ПОДУПРАВИТЕЛ, РЪКОВОДЕЩ
УПРАВЛЕНИЕ „БАНКОВО“

УКАЗАНИЕ

ЗА УТВЪРЖДАВАНЕ НА РЕДА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА
ФИНАНСОВА И СТАТИСТИЧЕСКА ОТЧЕТНОСТ НА
БЪЛГАРСКАТА НАРОДНА БАНКА ОТ ЛИЦАТА, ОБСЛУЖВАЩИ
КРЕДИТИ

версия 1.1

октомври 2026 г.

Съгласно чл. 8, ал. 16 от Закона за лицата, обслужващи кредити, и купувачите на кредити (ЗЛОККК), лицата, обслужващи кредити, изготвят годишния си финансов отчет и годишния доклад за дейността си в съответствие със Закона за счетоводството (ЗСЧ), приложимите Международни счетоводни стандарти (МСС), разпоредбите на ЗЛОККК и актовете по прилагането му.

Съгласно § 1, т. 8 от допълнителните разпоредби на ЗСЧ „Международни счетоводни стандарти“ (МСС) са приетите в съответствие с Регламент (ЕО) 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 19 юли 2002 г. за прилагането на Международните счетоводни стандарти и включват Международните счетоводни стандарти (International Accounting Standards (IAS), Международните стандарти за финансова отчетност (International Financial Reporting Standards (IFRS) и свързаните с тях тълкувания (SIC-IFRIC interpretations), последващите изменения на тези стандарти и свързаните с тях тълкувания, бъдещите стандарти и свързаните с тях тълкувания, издадени или приети от Съвета по международните счетоводни стандарти (International Accounting Standards Board (IASB)). Следователно при изготвянето на годишния си финансов отчет и годишния доклад за дейността си лицата, обслужващи кредити, следва да прилагат съответните МСС и Международните стандарти за финансова отчетност (МСФО), като задължението е относимо и за изготвянето на тримесечни финансови отчети по чл. 15, ал. 1, т. 1 от Наредба № 49 за условията и реда за издаване на лиценз и изисквания към дейността на лицата, обслужващи кредити, и за предоставяне на информация от купувачите на кредити и кредитните институции (Наредба № 49).

Съгласно чл. 15, ал. 1 от Наредба № 49 лицата, обслужващи кредити, изготвят и представят в БНБ тримесечни и годишни финансови отчети с форма и съдържание, определени от БНБ. С оглед установената необходимост от еднотипни изисквания за предоставянето както на годишната, така и на тримесечната финансова информация съгласно изискванията на МСС и МСФО от лицата, обслужващи кредити, се издават настоящите указания.

Глава първа

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. С настоящите указания се определят:

1. редът за предоставяне на финансова и статистическа отчетност на Българската народна банка (БНБ) от лицата, обслужващи кредити;
2. образците за предоставянето на финансовата отчетност съгласно:
 - а) приложение № 1, включващо пакет FR1Y_CSP, FR2Y_CSP, FR3Y_CSP и FR4Y_CSP;
 - б) приложение № 2, включващо пакети FR1_CSP и FR2_CSP, FR1_CSP, FR2_CSP и FR3_CSP, FR1_CSP и FR2_CSP, FR1_CSP, FR2_CSP и FR3_CSP.

Чл. 2. За целите на финансовата отчетност лицата, обслужващи кредити, представят на БНБ, както следва:

1. тримесечни финансови отчети;
2. одитирани годишни финансови отчети.

Чл. 3. (1) Одитиран годишен финансов отчет по чл. 2, т. 2 е годишният финансов отчет, одитиран от одиторско дружество и отговарящ на изискванията на Закона за независимия финансов одит и изразяването на сигурност по устойчивостта и Закона за счетоводството.

(2) С одитирания годишен финансов отчет лицето, обслужващо кредити, предоставя на БНБ, годишния доклад за дейността, както и одиторския доклад, изготвен от регистрирания одитор.

Чл. 4. (1) Тримесечният финансов отчет е отчет със структура по образците съгласно приложение № 2.

(2) Одитираният годишен финансов отчет е отчет със структура по образците съгласно приложение № 1.

Глава втора

ФИНАНСОВА ОТЧЕТНОСТ

Чл. 5. (1) Лицата, обслужващи кредити, подават отчетни образци по пакети съгласно приложения № 1 и № 2, както следва:

1. за първо тримесечие на текущата година – пакет FR1_CSP и FR2_CSP;
2. за второ тримесечие на текущата година – пакет FR1_CSP, FR2_CSP и FR3_CSP;
3. за трето тримесечие на текущата година – пакет FR1_CSP и FR2_CSP;
4. за четвърто тримесечие на текущата година – пакет FR1_CSP, FR2_CSP и FR3_CSP;
5. за годишния финансов отчет – пакет FR1Y_CSP, FR2Y_CSP, FR3Y_CSP и FR4Y_CSP.

(2) Пакет FR1_CSP включва следните отчетни образци:

1. балансов отчет (отчет за финансовото състояние): Активи (F_01.01), Пасиви (F_01.02) и Собствен капитал (F_01.03);
2. образец F_02.00 „Отчет за приходите и разходите“;
3. образец F_03.00 „Отчет за всеобхватния доход“;
4. образец F_04.03.1 „Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход“;
5. образец F_04.04.1 „Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност“;
6. образец F_05.01 „Кредити и аванси, различни от държани за търгуване по продукти“;
7. образец F_07.01 „Подлежащи на обезценка просрочени финансови активи“;
8. образец F_08.01 „Разбивка на финансовите пасиви по продукти и по сектори на контрагентите“;
9. образец F_09.01.1 „Задбалансови експозиции: поети кредитни ангажименти, финансови гаранции и други поети ангажименти“;
10. образец F_12.01 „Движение на коректива и провизиите за кредитни загуби“;
11. образец F_13.01 „Разбивка на обезпеченията и гаранциите по кредити и аванси, различни от държани за търгуване“;
12. образец F_16.01 „Приходи и разходи за лихви по инструменти и по сектори на

контрагентите“;

13. образец F_18.00 „Информация за обслужваните и необслужваните експозиции“;

14. образец F_40.00 „Участия в кредитни институции и други финансови институции „поотделно за всеки субект““;

15. образец F_50.01 „Вземания по финансов лизинг, отчитани по амортизирана стойност и по клиенти, подлежащи на обезценка“.

(3) Пакет FR2_CSP включва следните отчетни образци:

1. образец F_20.6/999 „Географска разбивка на пасивите по местопребиваване на контрагента“; таблицата по образца се представя за всеки контрагент поотделно;

2. образец F_22.01 „Приходи и разходи за такси и комисиони по дейности“;

3. образец F_23.02 „Кредити и аванси: Допълнителна информация за брутните балансови стойности“;

4. образец F_24.03 „Кредити и аванси: Отписвания на необслужвани експозиции през периода“;

5. образец F_45.03 „Други оперативни приходи и разходи“.

(4) Пакет FR3_CSP включва следните отчетни образци:

1. образец F_31.01 „Свързани лица: задължения и вземания“;

2. образец F_31.02 „Свързани лица: разходи и приходи от сделки с тях“.

(5) Пакет FR4Y_CSP включва следните отчетни образци:

1. образец F_40.01 „Структура на групата: „поотделно за всеки субект““;

2. образец F_46.00 „Отчет за промените в собствения капитал“.

Чл. 6. (1) Тримесечните финансови отчети, включващи образците по чл. 5, ал. 1, т. 1 - 4, се представят от съответното лице, обслужващо кредити, на БНБ в срок до 20-о число на месеца, следващ отчетния период.

(2) Одитираният годишен финансов отчет за предходната календарна година, включващ образците по чл. 5, ал. 1, т. 5, се представя от съответното лице, обслужващо кредити, на БНБ в срок до 7 дни от получаването на одиторския доклад, но не по-късно от 30 юни на текущата година.

Глава трета ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ИНФОРМАЦИЯТА

Чл. 7. Предоставянето на информацията съгласно образците по приложение № 1, съответно приложение № 2, годишния доклад за дейността и доклада на регистрирания одитор се извършва чрез Интегрираната информационна система на БНБ (ИИС).

Чл. 8. (1) Одитираният годишен финансов отчет и тримесечният финансов отчет се подписват с квалифициран електронен подпис от физическото лице, което е оправомощено да управлява и представлява лицето, обслужващо кредити, или от друго лице, упълномощено да подава документите.

(2) Когато документите по ал. 1 се подават от лице, което не е управляващ и представляващ лицето, обслужващо кредити, се представя и уведомление за упълномощаване, съгласно „Техническото ръководство за работа с ИИС в БНБ“ и съгласно „Инструкция за външни потребители за подаване на заявление за достъп и заявление за прекратяване на достъп до ИИС на БНБ“. Документите са достъпни в ИИС, категория „Правна рамка“, подкатегория „Ръководство“, раздел „Общи“.

Глава четвърта СТАТИСТИЧЕСКА ОТЧЕТНОСТ

Чл. 9. Лицата, обслужващи кредити, представят в БНБ и информация по реда на Наредба № 27 на БНБ от 13 март 2014 г. за статистиката на платежния баланс,

международната инвестиционна позиция и статистиката на ценните книжа.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. (1) Настоящите указания и приложенията към тях се прилагат, считано от датата на тяхното утвърждаване.

(2) До осигуряването на техническа възможност за предоставяне на одитиран годишен финансов отчет и тримесечен финансов отчет чрез Интегрираната информационна система на БНБ, лицата, обслужващи кредити, предоставят финансовите си отчети в БНБ на електронен носител.

(3) До осигуряването на техническа възможност за предоставяне на годишния доклад за дейността и доклад на регистрирания одитор чрез Интегрираната информационна система на БНБ, лицата, обслужващи кредити, предоставят докладите в БНБ на електронен носител.

§ 2. (1) Настоящите указания се издават на основание § 1, ал. 1 и 2 от заключителните разпоредби на Наредба № 49 за условията и реда за издаване на лиценз и изисквания към дейността на лицата, обслужващи кредити, и за предоставяне на информация от купувачите на кредити и кредитните институции във връзка с чл. 15, ал. 1 и чл. 17 от същата наредба.

(2) Настоящите указания се утвърждават, допълват и изменят от подуправителя, ръководещ управление „Банково“.

**ОБЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ ОБРАЗЦИТЕ СЪГЛАСНО ПРИЛОЖЕНИЕ № 1 И
ПРИЛОЖЕНИЕ № 2**

ЧАСТ ПЪРВА

ОБЩИ УКАЗАНИЯ

1. ПРЕПРАТКИ

1.1. Настоящите обяснителни бележки съдържат допълнителни указания относно попълването на образците за докладване на финансова информация съгласно приложения № 1 и № 2.

1.2. За целите на настоящите обяснителни бележки се прилага следната система за означаване:

1.2.1. „МСС“ или „МСФО“ са приетите „Международни счетоводни стандарти“ в съответствие с Регламент (ЕО) 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 19 юли 2002 г. за прилагането на Международните счетоводни стандарти и включват Международните счетоводни стандарти (International Accounting Standards (IAS), Международните стандарти за финансова отчетност (International Financial Reporting Standards (IFRS) и свързаните с тях тълкувания (SIC-IFRIC interpretations), последващите изменения на тези стандарти и свързаните с тях тълкувания, бъдещите стандарти и свързаните с тях тълкувания, издадени или приети от Съвета по международните счетоводни стандарти (International Accounting Standards Board (IASB):

1.2.2. Регламент на ЕЦБ за балансовите показатели или „ЕЦБ/2021/2“ е Регламент (ЕС) № 2021/379 на Европейската централна банка¹;

1.2.3. Кодове по **NACE**, съответно Регламент за **NACE**, представляват посочените съгласно Регламент (ЕО) № 1893/2006 на Европейския парламент и на Съвета²:

1.2.4. „МСП“ са микро-, малките и средните предприятия, както са определени в Препоръката на Комисията C(2003) 1422³;

1.2.5. „Етапи на обезценка“ представлява категориите на обезценка, както са определени в МСФО 9.5.5. „Фаза 1“ е обезценката, оценена в съответствие с МСФО 9.5.5.5. „Фаза 2“ е обезценката, оценена в съответствие с МСФО 9.5.5.3. „Фаза 3“ е обезценката при активите с кредитна обезценка, както са определени в приложение А към МСФО 9.

2. УСТАНОВЕНИ ПРАКТИКИ

2.1. Оцветените в сиво елементи от образаца указват, че даден елемент от образаца за описание на данните не може да бъде докладван. **Клетките в сиво не се попълват.** Въпреки че клетките в сиво не се попълват, съответните препратки, свързани с тези клетки, са запазени с цел по-добро разбиране приложението на МСС.

Ако за съответна клетка и отчетен образец няма стойност, стойност нула не се попълва, т.е. клетката се оставя празна или отчетният образец се оставя празен.

¹ Регламент (ЕС) 2021/379 на Европейската централна банка от 22 януари 2021 година относно балансовите позиции на кредитните институции и на сектор „Парично-финансови институции“ отменя регламент 1071/2013 (ЕЦБ/2021/2), в сила от 26 юни 2021 г. eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021R0379

²Регламент (ЕО) № 1893/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 20 декември 2006 г. за установяване на статистическа класификация на икономическите дейности NACE Rev 2 и за изменение на Регламент (ЕО) № 3037/90 на Съвета, както и на някои ЕО регламенти относно специфичните статистически области (ОВ L 393, 30.12.2006 г.). [CL2006R1893BG0020010.0001_cp 1..1 \(europa.eu\)](#)

³ Препоръка 2003/361/ЕО на Комисията от 6 март 2003 г. относно дефиницията на микропредприятията, малките и средните предприятия (C(2003) 1422) (ОВ L 124, 20.5.2003 г.)

- 2.2. Всички валидационни правила, в които са определени отрицателни или положителни стойности за салда и/или за обороти (движения), следва да се прилагат изрично.
- 2.3. Изискванията на т. 2.1 и 2.2 са видни и от таблица № 1 „Установени практики за обозначаване на кредит/дебит, положителни и отрицателни величини“, представена по-долу.
- 2.4. В образци F_04.03.1, F_04.04.1 и F_18.00 стойностите в колоните за „Натрупана обезценка“, свързана с фази на обезценка 1, 2 и 3 съгласно МСФО, по съответните редове, се попълват с **отрицателен знак**.
- 2.5. При възникване на грешка от типа **Error (Blocking)**, посочена в списъка на „Журнал от формален контрол или журнал от логически контрол“, отчетният образец не може да бъде изпратен към БНБ и лицето, обслужващо кредити, следва задължително да отстрани грешката.
- При възникване на запис от типа **Warning**, посочен в списъка на „Журнал от формален контрол или Журнал от логически контрол“, отчетният образец може да бъде изпратен в БНБ, но лицето, обслужващо кредити, следва да провери отново дали записът отговаря на приложимите валидационни правила.
- 2.6. Всички стойности в отчетните образци се докладват в **хиляди евро**.
- 2.7. Където във валидационните правила има обозначение от вида F_18.00a или F_18.00b, следва да се разбира, че това е отчетен образец F_18.00. Същото е валидно и за обозначение от вида F_08.01a и F_08.01b, където следва да се разбира, че това е отчетен образец F_08.01 и т.н.
- 2.8. Всеки елемент от образците за докладване на финансова информация притежава „базисна позиция“, на която се присвоява характеристиката „кредит/дебит“. Това разпределяне гарантира, че лицата, обслужващи кредити, спазват установени практики за обозначаване, което позволява да се разбере характеристиката „кредит/дебит“, която съответства на всеки елемент.
- 2.9. Установените практики са представени схематично в таблица № 1.

Таблица № 1

Установени практики за обозначаване на кредит/дебит, положителни и отрицателни величини

Елемент	Кредит/ Дебит	Салдо/Движение	Докладвана стойност
Активи	Дебит	Салдо по активите	Положителна („нормална“, не се изисква знак)
		Увеличение на активите	Положителна („нормална“, не се изисква знак)
		Отрицателно салдо по активите	Отрицателна (изисква се знак минус „-“)
		Намаление на активите	Отрицателна (изисква се знак минус „-“)
Разходи		Салдо по разходите	Положителна („нормална“, не се изисква знак)
		Увеличение на разходите	Положителна („нормална“, не се изисква знак)
		Отрицателно салдо (включително сторниране) по разходите	Отрицателна (изисква се знак минус „-“)
		Намаление на разходите	Отрицателна (изисква се знак минус „-“)
Пасиви	Кредит	Салдо по пасивите	Положителна („нормална“, не се изисква знак)
		Увеличение на пасивите	Положителна („нормална“, не се изисква знак)
		Отрицателно салдо по пасивите	Отрицателна (изисква се знак минус „-“)
		Намаление на пасивите	Отрицателна (изисква се знак минус „-“)
Собствен капитал		Салдо по собствения капитал	Положителна („нормална“, не се изисква знак)
		Увеличение на собствения капитал	Положителна („нормална“, не се изисква знак)
		Отрицателно салдо по собствения капитал	Отрицателна (изисква се знак минус „-“)
		Намаление на собствения капитал	Отрицателна (изисква се знак минус „-“)
Приходи		Салдо по приходите	Положителна („нормална“, не се изисква знак)
		Увеличение на приходите	Положителна („нормална“, не се изисква знак)
		Отрицателно салдо (включително сторниране) по приходите	Отрицателна (изисква се знак минус „-“)
		Намаление на приходите	Отрицателна (изисква се знак минус „-“)

3. КОНСОЛИДАЦИЯ - Не се отнася за лицата, обслужващи кредити, когато попълват отчетните образци на индивидуална основа.

4. ОТЧЕТНИ ПОРТФЕЙЛИ ОТ ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ

4.1. За целите на настоящите обяснителни бележки „отчетни портфейли“ са финансовите инструменти, агрегирани по правилата за оценка. Тези агрегирани съвкупности не включват инвестициите в дъщерни, съвместни и асоциирани предприятия; салдата, които могат да бъдат изплатени при поискване, класифицирани като „други депозити на виждане“, нито пък класифицираните като „държани за продажба“ финансови инструменти, представени в позициите „нетекучи активи и групи за изваждане от употреба, класифицирани като държани за продажба“ и „пасиви, включени в групи за изваждане от употреба, класифицирани като държани за продажба“.

4.2. Финансови активи

4.2.1. За финансовите активи се използват следните отчетни портфейли на база МСФО:

4.2.1.1. „Нетъргуеми финансови активи, задължително отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата“;

4.2.1.2. „Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата“;

4.2.1.3. „Финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход“;

4.2.1.4. „Финансови активи по амортизирана стойност“.

4.3. Независимо от метода на оценка, инвестициите в дъщерни, съвместни и асоциирани предприятия се отнасят към позицията „инвестиции в дъщерни, съвместни и асоциирани предприятия“, освен ако в съответствие с МСФО 5 не са класифицирани като държани за продажба.

4.4. Финансови пасиви

4.4.1. За финансовите пасиви за целите на настоящите указания се използват следните отчетни портфейли на база МСФО:

4.4.1.1. „Финансови пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата“;

4.4.1.2. „Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност“.

5. ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ

За целите на настоящите обяснителни бележки „балансова стойност“ е отчитаната в баланса стойност. Балансовата стойност на финансовите инструменти включва начислената лихва.

5.1. Финансови активи

5.1.1. Финансовите активи се разпределят в следните класове инструменти: „Парични наличности“, „Капиталови инструменти“, „Дългови ценни книжа“ и „Кредити и аванси“.

5.1.2. „Дългови ценни книжа“ са държани от лицето, обслужващо кредити, дългови инструменти, емитирани като ценни книжа, които не са кредити, както са определени в таблицата в част 2, приложение II към Регламента на ЕЦБ за балансовите показатели.

5.1.3. „Кредити и аванси“ са държаните от лицето, обслужващо кредити, дългови инструменти, които не са ценни книжа. Тази позиция включва кредити, съгласно таблицата в част 2, приложение II към Регламента на ЕЦБ за балансовите показатели, както и авансови плащания, които не могат да бъдат класифицирани като „кредити“, определени в таблицата в част 2, приложение II към Регламента на ЕЦБ за балансовите показатели. „Аванси, които не са

кредити" са характеризирани по-нататък в част втора, т. 4.3.7 от настоящите обяснителни бележки.

5.1.4. В образците за докладване на финансова информация дългови инструменти включват „кредити и аванси" и „дългови ценни книжа".

5.2. Брутна балансова стойност

5.2.1. Брутната балансова стойност на дълговите инструменти означава следното:

5.2.1.1. Съгласно МСФО за дълговите инструменти, които се оценяват по справедлива стойност в печалбата и загубата, без да се включват държаните за търгуване инструменти, брутната балансова стойност зависи от това дали тези дългови инструменти са класифицирани като обслужвани, или необслужвани. Брутната балансова стойност на обслужваните дългови инструменти е справедливата стойност. Брутната балансова стойност на необслужваните дългови инструменти е справедливата стойност, коригирана с определените в част втора, т. 3.3 от настоящите обяснителни бележки, натрупани с оглед на кредитния риск, отрицателни промени в справедливата стойност. За целите на оценяването на брутната балансова стойност оценката на дълговите инструменти се извършва по отделен финансов инструмент;

5.2.1.2. Съгласно МСФО при дълговите инструменти, отчитани по амортизирана стойност или по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, брутната балансова стойност е балансовата стойност преди коректив за загуби.

5.3. Финансови пасиви

5.3.1. „Задължения" - задълженията могат да се определят като временно привлечен в дейността на дружеството финансов ресурс, който се очаква да бъде уреден в съответните за това срокове. Уреждането на задълженията е свързано с формирането на изходящ паричен поток от дружеството. Тази позиция включва задължения на дружеството към съответните институционални сектори - кредитни институции, домакинства, други финансови или нефинансови предприятия.

5.3.2. „Емитирани дългови ценни книжа" (облигации) са дълговите инструменти, емитирани от лицето, обслужващо кредити, като ценни книжа.

5.3.3. „Други финансови пасиви" са всички финансови пасиви, различни от деривати, къси позиции, депозити и емитирани дългови ценни книжа.

5.3.4. Съгласно МСФО „Други финансови пасиви" са предоставените финансови гаранции, когато те се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата (МСФО 9.4.2.1(a)) или по първоначално призната стойност минус натрупаната амортизация (МСФО 9.4.2.1.(в)(ii)). Поетите задължения за кредитиране се докладват като „Други финансови пасиви", когато се отчитат като финансови пасиви по справедлива стойност в печалбата или загубата (МСФО 9.4.2.1(a)) или представляват задължения за кредитиране с лихвен процент, по-нисък от пазарния лихвен процент (МСФО 9.2.3(в), МСФО 9.4.2.1(r)).

5.3.5. Когато задълженията за кредитиране, финансовите гаранции и другите нови задължения се оценяват по справедлива стойност в печалбата или загубата, всяка промяна в справедливата стойност, включително с оглед на кредитния риск, се докладва като „Други финансови пасиви", а не като провизии за „Поети задължения и предоставени гаранции".

5.3.6. „Други финансови пасиви" включват и платимите дивиденди, задълженията по преводи за изпълнение и транзитни сметки, както и задълженията по бъдещ сетълмент на сделки с ценни книжа или валутни сделки, когато плащанията по сделките са признати преди датата на плащане.

6. РАЗБИВКА ПО КОНТРАГЕНТИ

6.1. Когато се изисква разбивка по контрагенти, се използват следните сектори на контрагенти:

6.1.1. Държавно управление - централни, федерални, регионални правителства или местни органи на власт, включително административни органи и нетърговски предприятия, но без публични дружества и частни дружества с търговска дейност, притежавани от тези администрации (които, в зависимост от дейността им, се докладват като „кредитни институции“, „други финансови предприятия“ или „нефинансови предприятия“); социално-осигурителни фондове; международни организации;

6.1.2. Кредитни институции - предприятия, чиито предмет на дейност е да извършват публично привличане на влогове или други възстановими средства и да предоставят кредити за своя сметка;

6.1.3. Други финансови предприятия - всички финансови предприятия и квази-корпорации, различни от кредитни институции, например инвестиционни посредници, инвестиционни фондове, застрахователни предприятия, пенсионни фондове, предприятия за колективно инвестиране и клирингови къщи, както и останалите финансови посредници, вкл. финансови институции, регистрирани по чл. 3а от Закона за кредитните институции (ЗКИ);

6.1.4. Нефинансови предприятия (НФП) - предприятия и квази-корпоративни предприятия, които не се занимават с финансово посредничество, а предимно с производството на пазарни стоки и нефинансови услуги;

6.1.5. Домакинства и НТООД- физически лица или групи от физически лица като потребители, но и производители на стоки и нефинансови услуги, предназначени изключително за собствена крайна употреба, и като производители на пазарни стоки и нефинансови и финансови услуги, при условие че техните дейности не са дейности на квази-корпоративни предприятия. Включват се организации с нестопанска цел, които обслужват домакинства и се занимават предимно с производството на непазарни стоки и услуги, предназначени за конкретни групи от домакинства.

6.2. Разпределянето по сектори на контрагентите се извършва изключително на база естеството на прекия контрагент. Класифицирането на експозициите, поети от няколко длъжници, се извършва на база характеристиките на длъжника, който е бил по-подходящ или определящ за решението на лицето, обслужващо кредити, да разреши експозицията. Наред с останалите класификации, разпределянето на съвместно поети експозиции по сектори на контрагентите, държави на пребиваване и кодове по NACE се обуславя от характеристиките на по-подходящия или определящ длъжник.

6.3. Преките контрагенти при следните сделки са:

6.3.1. При кредитите и авансите - прекият кредитополучател; при търговските вземания - прекият кредитополучател е контрагентът, задължен да плати вземанията, освен при сделки с право на регресен иск, когато прекият кредитополучател е прехвърлител на вземанията, стига лицето, обслужващо кредити, да не придобива по същество всички рискове и ползи от владението на прехвърлените вземания;

6.3.2. При дълговите ценни книжа и капиталовите инструменти - емитентът на ценните книжа;

6.3.3. При задълженията - контрагентът, предоставил финансирането на лицето, обслужващо кредити;

6.3.4. При предоставените финансови гаранции контрагентът е прекият контрагент по ползващия се от гаранцията дългов инструмент;

6.3.5. При задълженията за кредитиране и другите поети задължения - контрагентът, чийто кредитен риск е поет от лицето, обслужващо кредити;

6.3.6. При задълженията за кредитиране, финансовите гаранции и другите получени задължения - гарантът или контрагентът, предоставил задължението на лицето, обслужващо кредити.

ЧАСТ ВТОРА

УКАЗАНИЯ ОТНОСНО ОБРАЗЦИТЕ

1. СЧЕТОВОДЕН БАЛАНС

1.1. Отчетната форма „Балансов отчет (отчет за финансовото състояние)” се изготвя тримесечно.

1.2. Отчетната форма „Балансов отчет” съдържа посочените по-долу колони:

1.2.1. Към активите, пасивите и собствения капитал има съответни колони, както следва:

1.2.2. Колона „Наименование” - В тази колона е посочено наименованието на активите/пасивите/собствения капитал по позиции, съответно подпозиции, съгласно изискванията на МСФО за представяне на лицевата страна на балансов отчет.

1.2.3. Колона „Препратки” - В тази колона са посочени препратки към МСС и МСФО в помощ на лицата, които изготвят отчета.

1.2.4. Колона „Разбивка в таблица” - В тази колона са посочени номерата на таблиците, в които е направена разбивка на позицията по продукти, сектори или контрагенти.

1.2.5. Колона „Балансова стойност” - В тази колона се посочва балансовата стойност на актива/пасива/собствения капитал, отнасяща се за съответния отчетен период.

1.3. Дефиниция на някои активи/пасиви/позиции от собствен капитал:

1.3.1. Активи (F_01.01)

1.3.1.1. „Парични наличности” са притежаваните в национална и чуждестранна валута банкноти и монети в обращение, които обикновено се използват за извършване на плащания.

1.3.1.2. „Депозити на виждане и други депозити” са салдата по сметки при кредитни институции, които могат да бъдат изплатени при поискване.

1.3.1.3. „Инвестиции в дъщерни, съвместни и асоциирани предприятия” са инвестициите в дъщерни, съвместни и асоциирани предприятия, освен ако съгласно МСФО 5 не са класифицирани като държани за продажба, независимо от начина им на оценка, в т.ч. когато счетоводните стандарти позволяват включването им в различните отчетни портфейли, използвани за финансовите инструменти. Балансовата стойност на инвестициите, отчитани по метода на собствения капитал, включва съответната репутация.

1.3.1.4. Активите, които не са финансови активи и поради естеството си не биха могли да бъдат класифицирани в конкретни балансови позиции, се докладват в „Други активи”. Другите активи включват например злато, сребро и други стоки дори когато не са държани с намерение да бъдат търгувани.

1.3.1.5. „Нетекущи активи и групи за изваждане от употреба, класифицирани като държани за продажба” има същото значение както в МСФО 5.

1.3.2. Пасиви (F_01.02)

1.3.2.1. „Провизиите“ за „Пенсии и други задължения за изплащане на дефинирани доходи след напускане“ представляват сумата на нетните пасиви по планове с дефинирани доходи.

1.3.2.2. Съгласно МСФО провизиите за „Други дългосрочни доходи на наети лица“ включват дефицитите по дългосрочните планове за доходи на наети лица, посочени в МСС 19, параграф 153. Очакваните разходи, свързани с краткосрочни доходи на наети лица (МСС 19, параграф 11, буква „а“), плановите с дефинирани вноски (МСС 19, параграф 51, буква „а“) и доходите при прекратяване (МСС 19, параграф 169, буква „а“) се включват в „Други пасиви“.

1.3.2.3. Съгласно МСФО провизиите за „Поети задължения и гаранции“ включват провизиите за всички задължения и гаранции, независимо дали обезценката им е оценена съгласно МСФО 9, дали провизирането следва МСС 37 или дали те се третират като застрахователни договори съгласно МСФО 4. Пасивите, произтичащи от задълженията и финансовите гаранции, оценявани по справедлива стойност в печалбата или загубата, не се докладват като провизии, въпреки че се дължат на кредитния риск, а като „Други финансови пасиви“, в съответствие с част първа, т. 5.3.5 от настоящите обяснителни бележки.

1.3.2.4. „Акционерен капитал, платим при поискване“ включва емитираните от лицето, обслужващо кредити, капиталови инструменти, които не отговарят на критериите за класифициране като собствен капитал. Лицата, обслужващи кредити, включват в тази позиция кооперативните дялове, които не отговарят на критериите за класифициране като собствен капитал.

1.3.2.5. Пасивите, които не са финансови пасиви и поради естеството си не биха могли бъдат класифицирани в конкретни балансови позиции, се докладват в „Други пасиви“.

1.3.2.6. „Пасиви, включени в групи за освобождаване, класифицирани като държани за продажба“ има същото значение както в МСФО 5.

1.3.3. Собствен капитал (F_01.03)

1.3.3.1. „Поискан, но невнесен капитал“ включва балансовата стойност на емитирания от лицето, обслужващо кредити, капитал, който е бил предложен за закупуване на записалите капитала, но не е бил платен към референтната дата. Поисканият, но невнесен капитал се докладва в позиция „Поискан, но невнесен капитал“ в образец F_01.03, както и в позиция „Други активи“ в образец F_01.01.

1.3.3.2. Съгласно МСФО капиталовите инструменти, които са финансови инструменти, включват договорите, обхванати от МСС 32.

1.3.3.3. „Промени в справедливата стойност на капиталови инструменти, оценявани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход“ включва натрупаната печалба и загуба поради промени в справедливата стойност на инвестициите в капиталови инструменти, за които лицето, обслужващо кредити, е направило неотменим избор да представя промените в справедливата стойност в друг всеобхватен доход.

1.3.3.4. „Промени в справедливата стойност на финансови пасиви по справедлива стойност в печалбата или загубата, които се дължат на промени в кредитния им риск“ включва натрупаната печалба и загуба, призната в друг всеобхватен доход и свързана, за пасивите, отнесени по справедлива стойност в печалбата или загубата, със собствения кредитен риск, независимо дали отнасянето е при първоначалното признаване, или е по-нататък.

1.3.3.5. „Промени в справедливата стойност на дългови инструменти, оценени по справедлива стойност в друг всеобхватен доход“ включва натрупаната печалба или загуба от дълговите инструменти, оценени по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, нетно от корекцията за загуби, оценена към отчетната дата съгласно МСФО 9.5.5.

1.3.3.6. „Позиции, които могат да се преквалифицират като печалба или загуба“.

1.3.3.7. Съгласно МСФО „**Преоценъчни резерви**“ включва сумата на резервите, получени от прилагането за пръв път на МСС, които не са били пренасочени към друг вид резерви.

1.3.3.8. „**Други резерви**“ се разделя между „Резерви или натрупани загуби от инвестиции в дъщерни, съвместни и асоциирани предприятия, отчитани по метода на собствения капитал“ и „Други“. „Резерви или натрупани загуби от инвестиции в дъщерни, съвместни и асоциирани предприятия, отчитани по метода на собствения капитал“ включва натрупаната сума на приходите и разходите, генерирани от горепосочените инвестиции в печалбата или загубата през минали години, отчитани по метода на собствения капитал. „Други“ включва резерви, различни от оповестените отделно в други позиции, но може да включва законови и уставни резерви.

2. ОТЧЕТ ЗА ПРИХОДИТЕ И РАЗХОДИТЕ (F_02.00)

2.1. Отчетната форма се изготвя тримесечно.

2.2. Отчетната форма „**Отчет за приходите и разходите**“ съдържа посочените по-долу колони:

2.2.1. Колона „**Приходи/Разходи**“ - В тази колона е посочено наименованието на приходите/разходите по позиции, съответно подпозиции, съгласно изискванията на МСФО.

2.2.2. Колона „**Препратки**“ - В тази колона са посочени препратки към МСС и МСФО в помощ на лицата, които изготвят отчета.

2.2.3. Колона „**Разбивка в таблица**“ - В тази колона са посочени номерата на таблиците, в които е направена разбивка на позицията по инструменти и по сектори на контрагентите.

2.2.4. Колона „**Текущ период**“ - В тази колона се посочва стойността на прихода/разхода, отнасяща се за съответния отчетен период.

2.3. Пояснения за начина на отчитане на някои приходи/разходи:

2.3.1. Приходите и разходите за лихви по финансови инструменти, оценявани по справедлива стойност в печалбата и загубата, се докладват или отделно от другите приходи и разходи по позициите „Приходи от лихви“ и „Разходи за лихви“ („чиста цена“), или като част от печалбата или загубата от тези категории инструменти („мръсна цена“). Подходът на „чистата“ или „мръсната“ цена се прилага постоянно за всички финансови инструменти, оценявани по справедлива стойност в печалбата и загубата.

2.3.2. Лицата, обслужващи кредити, докладват всички позиции, които включват приходите и разходите, включително и тези във връзка със свързани лица, разбити по отчетни портфейли:

2.3.2.1. „Приходи от лихви“;

2.3.2.2. „Разходи за лихви“;

2.3.2.3. „Приходи от дивиденди“;

2.3.2.4. „Нетни печалби или (-) загуби от финансови активи и пасиви, държани за търгуване“;

2.3.2.5. „Нетно изменение печалба или загуба“;

2.3.2.6. „Обезценка или (-) обратно възстановяване на обезценка на финансови активи, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата“.

2.3.3. Съгласно МСФО лихвите по финансовите пасиви с отрицателна ефективна лихвена ставка се докладват в „Приходи от лихви по пасивите“. Тези пасиви и лихвите по тях са източник на положителна доходност за лицето, обслужващо кредити.

2.3.4. **„Разходи за лихви“** включва разходите за лихви, които не са включени в други позиции, например разходите за лихви, свързани с пасиви, включени в група за изваждане от употреба, класифицирани като държани за продажба, разходи, произтичащи от увеличение на балансовата стойност на дадена провизия, отразяваща изминалото време, или нетните разходи за лихви от нетни пасиви по планове с дефинирани доходи.

2.3.5. Съгласно МСФО лихвите по финансовите активи с отрицателна ефективна лихвена ставка се докладват в **„Лихвени разходи по активите“**. Тези активи и лихвите по тях са източник на отрицателна доходност за лицето, обслужващо кредити.

2.3.6. Приходите от дивиденди по капиталовите инструменти, оценявани по справедлива стойност в печалбата и загубата, се докладват или в „Приходи от дивиденди“, отделно от останалата печалба или загуба от тези класове инструменти, когато е използвана „чиста цена“, или като част от печалбата и загубата от тези класове инструменти, когато е използвана „мръсна цена“.

2.3.7. Приходите от дивиденди по капиталовите инструменти, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, обхващат дивидентите във връзка с отписани през референтния отчетен период инструменти и тези във връзка с инструментите, държани към края на референтния отчетен период.

2.3.8. Приходите от дивиденди от инвестиции в дъщерни, съвместни и асоциирани предприятия обхващат дивидентите от тези инвестиции, когато те не са отчетени по метода на собствения капитал.

2.3.9. В **„Нетни печалби или (-) загуби от финансови активи и пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата“** се включва и признатата в отчета за приходите и разходите сума за собствения кредитен риск на отчитаните по справедлива стойност пасиви, ако признаването в друг всеобхватен доход на промените в собствения кредитен риск поражда или задълбочава счетоводно несъответствие (МСФО 9.5.7.8).

2.3.10. **„Нетни печалби или (-) загуби по преустановяване признаването на финансови активи и пасиви, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата“** не включва печалбата по капиталовите инструменти, които лицето, обслужващо кредити, избира да оценява по справедлива стойност в друг всеобхватен доход (МСФО 9.5.7.1(б)).

2.3.11. Когато промяна на бизнес модела води до прекласифицирането на финансов актив в друг отчетен портфейл, печалбата или загубата от прекласификацията се докладва в съответните редове на отчетния портфейл, в който е прекласифициран финансовият актив, в съответствие със следното:

2.3.11.1. ако финансов актив се прекласифицира от категория „оценявани по амортизирана стойност“ в отчетен портфейл „оценявани по справедлива стойност в печалбата или загубата“ (МСФО 9.5.6.2), печалбата или загубата в резултат на прекласификацията се докладва по целесъобразност в „Нетни печалби или (-) загуби от финансови активи и пасиви, държани за търгуване“ или „Нетни печалби или (-) загуби от нетъргуеми финансови активи, задължително отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата“;

2.3.11.2. когато финансов актив се прекласифицира от категория „оценявани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход“ в категория „оценявани по справедлива стойност в печалбата или загубата“ (МСФО 9.5.6.7), натрупаната печалба или загуба, призната преди това в друг всеобхватен доход и прекласифицирана към печалбата или загубата, се докладва в „Нетни печалби или (-) загуби от финансови активи и пасиви, държани за търгуване“ или в „Нетна печалба или (-) загуба от нетъргуеми финансови активи, задължително отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата“, както е приложимо.

2.3.12. **„Нетни печалби или (-) загуби от преустановяване признаването на нефинансови активи“** включва печалбата или загубата от отписването на нефинансовите активи, стига тези

активи да не са класифицирани като държани за продажба или като инвестиции в дъщерни, съвместни и асоциирани предприятия.

2.3.13. **„Нетни печалби или (-) загуби от модифициране (предоговаряне)“** включва сумите, произтичащи от коригирането на brutната балансова стойност на финансови активи, за да се отразят предоговорените или модифицираните договорни парични потоци (МСФО 9.5.4.3 и допълнение А). Изменението на печалбата или загубата не включва въздействието на измененията върху размера на очакваните кредитни загуби, който се докладва в „Обезценка или (-) обратно възстановяване на обезценка на финансови активи, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата“.

2.3.14. **„Провизии или (-) обратно възстановяване на провизии. Поети задължения и гаранции“** включва нетните провизии в отчета за приходите и разходите за всички задължения и гаранции в обхвата на МСФО 9, МСС 37 или МСФО 4 съгласно т. 1.3.2 от настоящата част. Съгласно МСФО всяка промяна в справедливата стойност на задълженията и финансовите гаранции, оценявани по справедлива стойност, се докладва в „Нетни печалби или (-) загуби от финансови активи и пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата“. Следователно провизиите включват размера на обезценка при задълженията и гаранциите, чиято обезценка е оценена съгласно МСФО 9, чието провизиране следва МСС 37.

2.3.15. Съгласно МСФО **„Обезценка или (-) обратно възстановяване на обезценка на финансови активи, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата“** включва цялата печалба или загуба от обезценката на дългови инструменти, произтичаща от прилагането на правилата за обезценка в МСФО 9.5.5, независимо от това дали очакваната кредитна загуба съгласно МСФО 9.5.5 се отчита за 12-месечен период, или за целия период на инструмента, и включително печалбата или загубата от обезценката на търговски вземания, активи по договор и лизингови вземания (МСФО 9.5.5.15).

2.3.16. В **„Обезценка или (-) обратно възстановяване на обезценка на финансови активи, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата“** се включват и отписаните суми, както са определени в т. 3.6, 3.8 и 8.1.11.2 от настоящата част, с които се надхвърлят корекциите за загуби към датата на отписването и които следователно се признават като загуба направо в печалбата и загубата, както и възстановяванията на предварително отписани суми, вписани направо в отчета за приходите и разходите.

2.3.17. Делът на печалбата или загубата от дъщерните, съвместните и асоциираните предприятия, които се отчитат по метода на собствения капитал, се докладва в „Дял на печалбата или (-) загубата от инвестициите в дъщерни, съвместни и асоциирани предприятия, отчитани по метода на собствения капитал“. Съгласно МСС 28, параграф 10 балансовата стойност на инвестициите се намалява с размера на изплатените от тези субекти дивиденди. Обезценката на тези инвестиции се докладва в „(Обезценка или (-) обратно възстановяване на обезценка на инвестиции в дъщерни дружества, съвместни предприятия и асоциирани предприятия)“. Печалбата или загубата от отписването на тези инвестиции се докладва в съответствие с т. 1.3.3.2 от настоящата част.

2.3.18. **„Печалба или (-) загуба от нетекущи активи и групи за освобождаване, класифицирани като държани за продажба, които не отговарят на изискванията за преустановени дейности“** включва печалбата или загубата, генерирана от нетекущи активи и групи за изваждане от употреба, класифицирани като държани за продажба, които не отговарят на изискванията за преустановени дейности.

2.3.19. Съгласно МСФО печалбата или загубата от отписването на инвестиции в дъщерни, съвместни и асоциирани предприятия, считани за преустановени дейности съгласно МСФО 5, се докладва в „Печалба или (-) загуба от инвестиции в дъщерни, съвместни и асоциирани предприятия“.

2.3.20. **„Дългови инструменти по справедлива стойност в друг всеобхватен доход“** включва печалбата или загубата по дълговите инструменти, оценявани по справедлива стойност в друг

всеобхватен доход, която не е печалба или загуба от обезценка или от курсови разлики и която се докладва съответно в „(Обезценка или (-) обратно възстановяване на обезценка на финансови активи, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата)“ и в „Нетни печалби или (-) загуби от курсови разлики в образец F_02.00. В частност „Прехвърляне към печалба или загуба“ включва прехвърлянията към печалбата и загубата поради отписване или прекласифициране в справедливата стойност през категорията „печалба или загуба“.

2.3.21. Когато финансов актив се прекласифицира от категория „оценявани по амортизирана стойност“ в категория „оценявани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход“ (МСФО 9.5.6.4), печалбата или загубата от прекласификацията се докладва в „Дългови инструменти по справедлива стойност в друг всеобхватен доход“.

3. РАЗБИВКА НА ФИНАНСОВИТЕ АКТИВИ ПО ИНСТРУМЕНТИ И ПО СЕКТОРИ НА КОНТРАГЕНТИТЕ

(FR1_CSP /F_04.03.1)

(FR1_CSP /F_04.04.1)

3.1. Отчетна форма „Разбивка на финансовите активи по инструменти и по сектори на контрагентите“ включва образец F_04.03.1 „Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход“ и образец F_04.04.1 „Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност“, които се попълват от лицата, обслужващи кредити. Двете таблици към отчетната форма „Разбивка на финансовите активи по инструменти и по сектори на контрагентите“ се изготвят тримесечно и годишно.

3.2. Финансовите активи се разбиват по отчетни портфейли и инструменти, а когато е необходимо и по контрагенти. При дълговите инструменти, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход (образец F_04.03.1) и по амортизирана стойност (образец F_04.04.1), брутната балансова стойност на активите и натрупаната обезценка се разбиват по етапи на обезценката, освен когато те са закупени или създадени финансови активи, които са с кредитна обезценка при първоначалното признаване, както е определено в допълнение А към МСФО 9. За тези активи брутната балансова стойност и натрупаната обезценка се докладват отделно, извън фазите на обезценка в образци F_04.03.1 и 04.04.1.

Пояснения на някои позиции от образец F_04.03.1 и образец F_04.04.1

3.3. За целите на настоящото указание, при **необслужваните експозиции „Натрупани отрицателни промени в справедливата стойност поради кредитен риск“** са натрупаните промени в справедливата стойност поради кредитен риск при отрицателна нетна величина. Нетната натрупана промяна в справедливата стойност поради кредитен риск се изчислява, като се съберат всички настъпили след признаването на дълговия инструмент положителни и отрицателни промени в справедливата стойност поради кредитен риск. Тази сума се докладва само ако величината на събраните положителни и отрицателни промени в справедливата стойност поради кредитен риск е отрицателна. Оценката на дълговите инструменти се извършва по отделен финансов инструмент. За всеки дългов инструмент „Натрупани отрицателни промени в справедливата стойност поради кредитен риск“ се докладва до отписването му.

3.4. За целите на настоящото указание **„Натрупана обезценка“** означава:

3.4.1. при дълговите инструменти, оценявани по амортизирана стойност, натрупаната обезценка е натрупаната загуба от обезценка, без употребата и обратните възстановявания, които са били признати, по целесъобразност за всеки етап на обезценка; натрупаната обезценка намалява балансовата стойност на дълговия инструмент чрез използването на корективна сметка съгласно МСФО или чрез пряко намаляване;

3.4.2. при дълговите инструменти, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход съгласно МСФО, натрупаната обезценка е сумата от очакваните кредитни загуби и техните колебания, признати като намаление на справедливата стойност на даден инструмент спрямо първоначалното признаване;

3.4.3. за закупени или създадени финансови активи с кредитна обезценка първоначалната оценка на очакваните кредитни загуби за периода на инструмента се включва в изчислението на коригирания за кредитни загуби ефективен лихвен процент и натрупаната обезценка е сумата от последващите промени в очакваните кредитни загуби за периода на инструмента след първоначалното признаване, които са признати като колебания на балансовата стойност/справедливата стойност на даден инструмент. Натрупаната обезценка за закупени или създадени финансови активи с кредитна обезценка може да бъде положителна, когато печалбата от обезценка надхвърля всички признати преди това загуби от обезценка (МСФО 9.5.5.14).

3.5. Съгласно МСФО в натрупаната обезценка се включват провизиите за очаквани кредитни загуби при финансовите активи на всеки етап от посочените в МСФО 9 етапи на обезценка и корекциите за закупени или създадени финансови активи с кредитна обезценка.

3.6. „Натрупани частични отписвания“ и „Натрупани пълни отписвания“ включват, съответно, натрупания към референтната дата частичен и пълен размер на главницата и просрочените лихви, и на таксите по всеки дългов инструмент, отписан към тази дата посредством някой от методите в т. 3.8, тъй като лицето, обслужващо кредити, няма основателна причина да очаква възстановяването на договорния паричен поток. Тези суми се докладват до пълното изчерпване на всички права на лицето, обслужващо кредити (поради изтичане на срока на давност, опрощаване или на друго основание), или до възстановяването. Следователно, когато отписаните суми не са възстановени, те се докладват, докато подлежат на принудително изпълнение.

3.7. Когато дългов инструмент бъде напълно отписан поради последователни частични отписвания, натрупаният отписан размер се прекласифицира от колона „Натрупани частични отписвания“ в „Натрупани пълни отписвания“.

3.8. Отписванията представляват преустановяване на признаването и се отнасят до целия финансов актив или част от него, включително когато изменението на актив води лицето, обслужващо кредити, до отказ от правото си да събере паричния поток по целия този актив или част от него, както е обяснено по-подробно в т. 3.6.. „Отписвания“ включва сумите, произтичащи както от намаления на балансовата стойност на финансови активи, признати направо в печалбата или загубата, така и от намаления на сумите по корективната сметка (сметките за провизии) за кредитни загуби, поети срещу балансовата стойност на финансови активи.

3.9. Колоната (с020) „от които: инструменти с нисък кредитен риск“ включва инструментите, чийто кредитен риск към отчетната дата се счита за нисък и за които лицето, обслужващо кредити, приема, че кредитният им риск не се е повишил значително от първоначалното признаване в съответствие с съответствие с МСФО 9.5.5.10.

3.10. Търговските вземания по смисъла на МСС 1, параграф 54, буква „з“, активите по договор или вземанията по оперативен лизинг, за които е приложен опростеният подход на МСФО 9.5.5.15 за изчисляване на провизиите за загуби, се докладват при „Кредити и аванси, вкл. финансов лизинг“ в образец F_04.04.1. Съответстващият размер на провизиите за загуби при тези активи се докладва в „Активи със значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване, но без кредитна обезценка (фаза 2)“ или в „Активи с кредитна обезценка (фаза 3)“ в зависимост от това дали по опростения подход търговските вземания, активите по договор и лизинговите вземания се считат за активи с кредитна обезценка.

Образец F_04.04.1 „Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност“ включва (в т.ч.) **образец F_50.01** „Вземания по финансов лизинг, отчитани по амортизирана стойност и по

клиенти, подлежащи на обезценка“, като в образец F_04.04.1 се попълва ред 070 „Кредити и аванси, вкл. финансов лизинг“.

Образец F_50.01 е неразделна част от **образец F_04.04.1**. В образец F_50.01 се посочват само вземанията по финансов лизинг, които се разпределят в образца по различни критерии – балансова стойност, брутна балансова стойност, натрупана обезценка, фази на обезценка, разпределение на вземанията по институционални сектори на контрагентите и просрочие. В образца се посочват както вземанията без просрочие, така и тези с просрочие и се представят по етапи на обезценката, посочени в образца.

Съответната брутна балансова стойност и натрупаната обезценка на закупените или създадените финансови активи с кредитна обезценка се отчитат в **„Закупени или създадени финансови активи с кредитна обезценка“** в отделна колона на образец F_04.04.1.

4. РАЗБИВКА НА НЕТЪРГУЕМИТЕ КРЕДИТИ И АВАНСИ ПО ПРОДУКТИ

(FR1_CSP /F_05.01)

Отчетна форма „Разбивка на нетъргуемите кредити и аванси по продукти“ включва образец F_05.01 „Кредити и аванси, различни от държани за търгуване по продукти“, който се попълва от лицата, обслужващи кредити. Образецът включва всички кредити и аванси, вкл. финансов лизинг, които се отчитат по амортизирана стойност и по справедлива стойност в друг всеобхватен доход и са разпределени по продукти и по контрагенти. Отчетната форма се изготвя тримесечно.

Пояснения на някои позиции от образец F_05.01:

4.1. Кредитите и авансите, които не са държани за търгуване, се разбиват по видове продукти и сектор на контрагента - за балансовата стойност, както и само по видове продукти - за брутната балансова стойност.

4.2. Салдата, които могат да бъдат изплатени при поискване, класифицирани като **„депозити на виждане и други депозити“**, също се докладват в този образец, без значение как са оценявани.

4.3. Кредитите и авансите се отнасят към следните продукти:

4.3.1. „при поискване (кол) и предизвестие с кратък срок (текуща сметка)“ включва салдата, които могат да бъдат изплатени при поискване (кол) или при предизвестие с кратък срок (до края на работния ден след деня, в който е отправено предизвестieto), текущите сметки и подобни салда, които могат да включват кредити, представляващи овърнайт депозити за кредитополучателя (кредити, които се погасяват до края на работния ден след деня, в който са предоставени), независимо от правната им форма. Тук се включват също така „овърдрафтите“, които са дебитни салда по салда на текущи сметки;

4.3.2. „дълг по кредитни карти“ включва кредит, предоставен чрез дебитни карти с отложено плащане или чрез кредитни карти, както е определено в таблицата в част 2, приложение II към Регламент (ЕО) № 25/2009⁴ на Европейската централна банка за балансовите показатели;

4.3.3. „търговски вземания“ включва кредити към други длъжници, предоставени на база полици или други документи, които дават право на получаване на постъпленията от сделки за продажбата на стоки или предоставянето на услуги. Тази позиция включва всички факторинг и подобни сделки - акцепти, окончателна покупка на търговски вземания, форфетинг, сконтиране

⁴ Отменен с регламент 1071/2013 (ЕЦБ/2021/2), който е отменен с Регламент (ЕС) 2021/379 на Европейската централна банка от 22 януари 2021 година относно балансовите позиции на кредитните институции и на сектор „Парично-финансови институции“.

на фактури, менителници, търговски ценни книжа и други вземания, при които лицето, обслужващо кредити, купува търговските вземания (с или без право на регресен иск). Позицията включва и **вземанията по оперативен лизинг**, признати от лизингодателя, които са обект на изискванията за отписване и обезценка по МСФО 9;

4.3.4. „финансов лизинг“ включва балансовата стойност на вземанията по финансов лизинг. Съгласно МСФО „Вземания по финансов лизинг“ са определените в МСФО 17;

4.3.5. „кредити по обратни репо споразумения“ включва средства, предоставени срещу ценни книжа или злато, закупени по обратни репо споразумения или получени в заем по споразумения за отдаване на ценни книжа в заем;

4.3.6. „други срочни кредити“ включва дебитни салда с договорно определени падежи, които не са включени в други позиции;

4.3.7. „аванси, които не са кредити“ включва аванси, които не могат да бъдат класифицирани като „кредити“. Тази позиция включва също брутните вземания по разчетни сметки (*например средства, които предстои да бъдат инвестирани, прехвърлени или да преминат сетълмент*).

4.4. Кредитите и авансите се класифицират **според полученото обезпечение**, както следва:

4.4.1. „**Кредити, обезпечени с недвижим имот**“ включва кредити и аванси, които са официално обезпечени с жилищен или търговски недвижим имот, независимо от правната форма на обезпечението.

„**Търговски недвижим имот**“ (ТНИ) е недвижим имот, източник на доходи, който съществува или е в процес на разработване, включително жилища под наем или недвижими имоти, използвани от собствениците на имотите за извършване от тях дейност, независимо дали са съществуващи, или в строеж, **който не е класифициран като жилищни недвижими имоти (ЖНИ), и включва жилищни имоти за социални нужди**. Ако имотът е със смесено ползване като ТНИ и ЖНИ, той следва да се разглежда като различни имоти (въз основа например на повърхността, предназначена за всеки вид ползване), когато е уместно да се направи такова разделение; в останалите случаи имотът може да се класифицира според водещия вид ползване. Жилища, които се притежават от юридически лица (като например професионални инвеститори) с цел отдаване под наем, също се считат за недвижими имоти, източник на доходи, и като такива се класифицират като ТНИ.

„**Жилищни недвижими имоти (ЖНИ)** - Жилищен имот“ означава жилище, в което живее собственикът или наемателят на жилището. Жилищните имоти, купени с цел отдаване под наем, са недвижими имоти, притежавани пряко от физически лица, основно с цел отдаването им под наем.

4.4.2. „**Други обезпечени кредити**“ включва кредити и аванси, които са официално обезпечени, независимо от правната форма на обезпечението, като тези други обезпечени кредити не са „**Кредити, обезпечени с недвижим имот**“. Това обезпечение включва ценни книжа, парични средства и други обезпечения, независимо от правната форма на обезпечението.

4.5. Кредитите и авансите се класифицират според полученото обезпечение, независимо от предназначението на кредита. Балансовата стойност на обезпечените с повече от един вид обезпечение кредити и аванси се класифицира и докладва като обезпечена с недвижим имот, ако това е така, независимо от това дали тези кредити и аванси са обезпечени с други видове обезпечения.

4.6. Кредитите и авансите се класифицират **според предназначението им**, както следва:

4.6.1. „Потребителски кредит“ е кредитът, предоставен основно за лично ползване при потреблението на стоки и услуги, както е определено в таблицата в част 2, приложение II към Регламент на ЕЦБ за балансовите показатели;

4.6.2. „Жилищен кредит“ е кредитът, предоставен на домакинствата с цел инвестиране в жилища за собствено ползване или отдаване под наем, включително строителство и ремонти, както е определено в таблицата в част 2, Таблица Категории инструменти към Регламент на ЕЦБ за балансовите показатели.

4.7. Кредитите се класифицират според начина на погасяването им: „Кредит за проектно финансиране“ е кредит, който притежава характеристиките на експозиция „специализирано кредитиране“ съгласно член 147, параграф 8 от РКИ⁵⁶.

4.8. Класифицирането на експозициите, поети съвместно от няколко длъжници, се извършва в съответствие с т. 6.2, част първа от настоящите обяснителни бележки.

4.9. Съгласно МФСО към подлежащите на обезценка финансови активи спадат:

4.9.1. финансовите активи по амортизирана стойност и

4.9.2. финансовите активи по справедлива стойност в друг всеобхватен доход.

5. ПОДЛЕЖАЩИ НА ОБЕЗЦЕНКА ПРОСРОЧЕНИ ФИНАНСОВИ АКТИВИ

(FR1_CSP /F_07.01)

Отчетна форма „Подлежащи на обезценка просрочени финансови активи“ включва образец F_07.01 „Подлежащи на обезценка просрочени финансови активи“, в който се докладват само ако са просрочени финансови активи, подлежащи на обезценка. Отчетната форма се изготвя тримесечно и годишно.

Пояснения на някои позиции от образец F_07.01:

5.1. Балансовата стойност на дълговите инструменти, включени в подлежащите на обезценка отчетни портфейли, се докладва в образец F_07.01 само ако са просрочени. Просрочените инструменти се отнасят към съответните пулове с просрочени инструменти според ситуацията при всеки един от тях.

5.2. Отчетните портфейли, подлежащи на обезценка, са подлежащи на обезценка финансови активи със значението, посочено в т. 4.8 от настоящата част.

5.3. Финансов актив се счита за просрочен, когато сумата по главницата, лихвата или таксите не е платена към датата, на която е била дължима. Просрочените експозиции се докладват с пълната им балансова стойност и се разбива според броя дни на най-отдавнашната просрочена и неплатена към референтната дата сума. Балансовата стойност на активи, които не са закупени или създадени финансови активи с кредитна обезценка, се докладва по фази на обезценка. Балансовата стойност на закупените или създадените финансови активи с кредитна обезценка се докладва отделно.

⁵ Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012

⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:02013R0575-20240101>

6. РАЗБИВКА НА ФИНАНСОВИТЕ ПАСИВИ

(FR1_CSP /F_08.01)

Отчетна форма „Разбивка на финансовите пасиви“ включва образец F_08.01 „Разбивка на финансовите пасиви по продукти и по сектори на контрагентите“, който включва разбивка на балансовата стойност някои финансови пасиви по сектори на контрагентите. Отчетната форма се изготвя тримесечно.

Пояснения на някои позиции от образец F_08.01:

6.1 „Други емитирани дългови ценни книжа“ са дългови ценни книжа, които не са включени в другите продукти, като се прави разграничение между конвертируемите съставни финансови инструменти и неконвертируемите инструменти.

6.2. „Натрупани промени в справедливата стойност произтичащи от кредитния риск“ включва всички промени в справедливата стойност, без значение дали са признати в печалбата или загубата, или в друг всеобхватен доход.

7. КРЕДИТНИ АНГАЖИМЕНТИ, ФИНАНСОВИ ГАРАНЦИИ И ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

(FR1_CSP /F_09.01.1)

Отчетна форма „Кредитни ангажменти, финансови гаранции и други ангажменти“ включва образец F_09.01.1 „Задбалансови експозиции: поети кредитни ангажменти, финансови гаранции и други поети ангажменти“, която се попълва от лицето, обслужващо кредити. Образецът към отчетната форма „Кредитни ангажменти, финансови гаранции и други ангажменти“ се изготвя тримесечно.

Пояснения на някои позиции от образец F_09.01.1:

7.1. Задбалансовите експозиции включват задбалансовите позиции, посочени в образец F_09.01.1, и се разбиват по задължения за кредитиране, финансови гаранции и други задължения.

7.2. Информацията за поетите и получени задължения за кредитиране, финансови гаранции и други задължения включва както отменяемите, така и неотменяемите задължения.

7.3. Задълженията за кредитиране, финансовите гаранции и другите поети задължения могат да бъдат инструменти в обхвата на МСФО 9, ако са отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата или ако са обхванати от изискванията за обезценка в МСФО 9, както и инструменти в обхвата на МСС 37 или МСФО 4.

7.4. Съгласно МСФО задълженията за кредитиране, финансовите гаранции и другите поети задължения се докладват в образец F_09.01.1, когато са удовлетворени следните условия:

7.4.1. те са обхванати от изискванията за обезценка в МСФО 9;

7.4.2. те са посочени по справедлива стойност в печалбата или загубата съгласно МСФО 9;

7.4.3. те са в обхвата на МСС 37 или МСФО 4.

7.5. Пасивите, които за посочените в т. 7.4.1 и 7.4.3 от настоящата част от настоящото приложение финансови гаранции и поети задължения се признават за кредитни загуби, се докладват като провизии, независимо от приложените оценъчни критерии.

7.6. Лицата, обслужващи кредити, докладват номиналния размер и провизиите на инструментите, обхванати от изискванията за обезценка в МСФО 9, в т.ч. оценяването по първоначална цена на придобиване минус признатия кумулативен доход, с разбивка по етапи на обезценка, освен когато се счита, че са с кредитна обезценка при първоначалното признаване съгласно определението за закупени или създадени финансови активи в допълнение А към МСФО 9. За тези експозиции номиналният размер и провизиите се докладват отделно, извън фазите на обезценка в образец F_09.01.1.

7.7. При дълговите инструменти с балансов инструмент и задбалансов компонент, в образец F_09.01.1 се докладва само номиналният размер на задължението. Когато докладващият субект не е в състояние да обособи очакваните кредитни загуби в баланса и задбалансовите компоненти, очакваните кредитни загуби по задължението се докладват заедно с натрупаната обезценка по балансовия компонент. Когато комбинираните очаквани кредитни загуби надхвърлят brutната балансова стойност на дълговия инструмент, остатъчният размер на очакваните кредитни загуби се докладва като провизия в подходящия етап на обезценка в образец F_09.01.1 (МСФО 9.5.5.20 и МСФО 7.Б8Д).

7.8. Финансова гаранция или поето задължение за кредитиране със ставка под пазарната, която се оценява съгласно МСФО 9.4.2.1(г), а съответните очаквани загуби се определят съгласно МСФО 9.5.5, се докладва на подходящия етап на обезценка.

7.9. Когато поетите кредитни ангажменти, финансовите гаранции и другите поети задължения се отчитат по справедлива стойност съгласно МСФО 9, лицата, обслужващи кредити, докладват в съответните колони на образец F_09.01.1 номиналния размер и натрупаните отрицателни промени в справедливата стойност, произтичащи от кредитния риск, при тези финансови гаранции и задължения. „Натрупани отрицателни промени в справедливата стойност, произтичащи от кредитния риск“ се попълва, като се прилагат критериите в т. 3.3 от настоящата част.

7.10. Номиналният размер и провизиите на другите задължения или гаранциите в обхвата на МСС 37 или МСФО 4 се докладват в предназначените за това колони.

7.11.. **„Задължения за кредитиране“** са твърдо поетите ангажменти за предоставяне на кредити при предварително определени условия, с изключение на тези, които са деривати, тъй като те могат да бъдат уредени нетно в брой или чрез предоставяне или емитиране на друг финансов инструмент. Следната позиция се класифицира като „Задължения за кредитиране“:

7.11.1. „Неусвоени кредитни улеснения“, които включват договори за „кредитиране“ или за предоставяне на „акцептни продукти“ при предварително определени условия.

7.12. **„Финансови гаранции“**⁷ са договори, които изискват от емитента да извърши определени плащания, за да възстанови на титуляря понесена от него загуба, поради това, че определен длъжник не е извършил плащане, когато е станало изискуемо съгласно първоначалните или изменени условия на дългов инструмент, в т. ч. предоставените гаранции за други финансови гаранции. Съгласно МСФО тези договори отговарят на определението за договори за финансова гаранция в МСФО 9.2.1 (д) и МСФО 4.А. Следните позиции се класифицират като „Финансови гаранции“:

7.12.1. „Гаранции с характер на кредитен заместител“;

7.12.2. „неотменяеми стендбай акредитиви с характер на кредитни заместители“.

7.13. **„Други задължения“** (други поети ангажменти):

7.13.1. „Неизплатената част от частично изплатени акции и ценни книжа“;

⁷ По повод на гаранциите може да имате предвид ICC Uniform Rules for Demand Guarantees (URDG 758) – Единни правила за гаранциите при поискване

- 7.13.2. „Задбалансови позиции при търговско финансиране“;
- 7.13.3. „Документарни акредитиви, при които предметът на доставка се явява като обезпечение, и други краткосрочни сделки“;
- 7.13.4. „Варанти и обезщетения“ (в това число тръжни гаранции и гаранции за изпълнение) и „Гаранции, които нямат характер на кредитни заместители“;
- 7.13.5. „Банкови гаранции за доставка, митнически и данъчни гаранции“;
- 7.13.6. „Улеснения за емитиране на ценни книжа“ и „Револвиращи улеснения за поемане на емисии“;
- 7.13.7. „Неусвоени кредитни улеснения“, които включват договори за „кредитиране“ или за предоставяне на „акцептни продукти“, при които няма предварително определени условия;
- 7.13.8. „Неусвоени кредитни улеснения“, включващи договори за закупуване на ценни книжа или за „предоставяне на гаранции“;
- 7.13.9. „Неусвоени кредитни улеснения“, включващи договори за „закупуване на ценни книжа“ или за „предоставяне на гаранции“;
- 7.13.10. „Неусвоени кредитни улеснения“ за тръжни гаранции и гаранции за изпълнение;
- 7.13.11. „Други задбалансови позиции“.
- 7.14. Съгласно МСФО следните позиции се признават в баланса и съответно не следва да се докладват като задбалансови експозиции:
- 7.14.1. „Акцепти“ са поети от дадено лице, обслужващо кредити, задължения за плащане при падежа на номиналната стойност на менителница, която обикновено покрива продажбата на стоки. Съответно те се класифицират в баланса като „търговски вземания“;
- 7.14.2. „Джира на полици“, които не отговарят на критериите за отписване съгласно МСФО 9;
- 7.14.3. „Сделки с право на регресен иск“, които не отговарят на критериите за отписване съгласно МСФО 9.
- 7.15. Позицията „от които: необслужвани“ включва номиналния размер на тези задължения за кредитиране, финансови гаранции и други поети задължения, които съгласно – т. 11 от настоящата част се считат за необслужвани.
- 7.16. „Номинален размер“ при задълженията за кредитиране, финансовите гаранции и другите поети задължения е сумата, която представя най-добре максималната експозиция на лицето, обслужващо кредити, към кредитен риск, без да се държи сметка за евентуални държани обезпечения или други кредитни подобрения. По-специално, за предоставените финансови гаранции номиналната стойност е максималната сума, която субектът би трябвало да плати, ако гаранцията бъде изискана. Номиналният размер при задълженията за кредитиране е неусвоената сума, която лицето, обслужващо кредити, се е задължило да предостави като кредит.

8. ДВИЖЕНИЕ НА КОРЕКТИВА И ПРОВИЗИИТЕ ЗА КРЕДИТНИ ЗАГУБИ

(FR1_CSP /F_12.01)

Отчетна форма „Движение на коректива и провизиите за кредитни загуби“ включва образец F_12.01 „Движение на коректива и провизиите за кредитни загуби“, която се попълва от лицата, обслужващи кредити. Образецът към отчетната форма „Движение на коректива и провизиите за кредитни загуби“ се изготвя тримесечно и годишно.

Пояснения на някои позиции от образец F_12.01:

8.1. Движение на коректива и провизиите за кредитни загуби съгласно МСФО (F_12.01)

8.1.1. Промените в размера на корекциите, породени от възстановяване на финансови активи или освобождаване от тях, се докладват в „Други корекции“. Отписванията се докладват в съответствие с –т. 3.6 – 3.8 от настоящата част.

8.1.2. В образец F_12.01 се съдържа равнение на началното и крайното салдо на корективната сметка (сметката за провизии) на финансовите активи, отчитани по амортизирана и по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, с разбивка по етапи на обезценка, по инструмент и по контрагент. В образца се докладва отделно равнение за закупените или създадените финансови активи с кредитна обезценка.

8.1.3. Провизиите за задбалансовите експозиции, обхванати от изискванията за обезценка в МСФО 9, се докладват по етапи на обезценка и отделно за закупените или създадените финансови активи с кредитна обезценка. Обезценката за задължения за кредитиране се докладва като провизии само когато последните не се разглеждат заедно с обезценката на балансовите активи съгласно МСФО 9 7 Б8Д и т. 7.7 от настоящата част. Движенията при провизиите за задълженията и финансовите гаранции, оценявани съгласно МСС 37, и за финансовите гаранции, третирани като застрахователни договори съгласно МСФО 4, не се докладват в настоящия образец. Промените в справедливата стойност, произтичащи от кредитен риск във връзка със задълженията и финансовите гаранции, оценявани по справедлива стойност в печалбата или загубата съгласно МСФО 9, не се докладват в настоящия образец, а в позиция „Нетни печалби или (-) загуби от финансови активи и пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата“, в съответствие с т. 2.3.14 от настоящата част.

8.1.4. Позициите „от които: коректив за колективно оценени“ и „от които: коректив за индивидуално оценени“ включват движенията в натрупания размер на обезценка на финансовите активи, оценявани общо или индивидуално.

8.1.5. „Увеличения, дължащи се на възникване и придобиване“ включва размера на увеличението на очакваните загуби, вписани при първоначалното признаване на създадените или придобити финансови активи. Това увеличение на провизиите се докладва на първата референтна дата, на която се докладва, след като тези финансови активи са били създадени или придобити. Увеличението или намалението на очакваните загуби при тези финансови активи след първоначалното им признаване се докладва в другите колони. Създадените или придобити финансови активи включват активите, произтичащи от изтеглянето на поетите задбалансови ангажименти.

8.1.6. „Намаления, поради преустановяване на признаването“ включва размера на промените при провизиите поради пълното преустановяване на признаване на финансови активи през отчетния референтен период по причини, които не са отписване, а включват прехвърляния на трети лица или изтичане на договорни права поради пълното откупуване на тези финансови активи, продажбата им или прехвърлянето им в друг отчетен портфейл. Промените в провизиите се признават в тази колона на първата референтна дата, на която се докладва, след като тези финансови активи са били откупени, продадени или прехвърлени. По отношение на задбалансовите експозиции тази позиция включва и намаленията в обезценката поради прехвърлянето в баланса на задбалансов актив.

8.1.7. „Промени, дължащи се на промяна в кредитния риск (нетно)“ включва нетния размер на промените в очакваните загуби в края на отчетния референтен период поради увеличаване или намаляване на кредитния риск спрямо първоначалното признаване, независимо от това дали тези промени са довели до прехвърлянето на финансовия актив на друг етап. В тази колона се докладва въздействието върху провизиите от увеличаването или намаляването на размера на финансовите активи в резултат на начисления и платен приход от лихви. В тази позиция се включва и въздействието на протичащото време върху очакваните загуби,

изчислени съгласно МСФО 9.5.4.1(а) и (б). В тази колона се докладват и промените в очакванията поради актуализиране или преразглеждане на параметрите на риска, както и промените в прогнозните икономически данни. В тази колона се докладват промените в очакваните загуби поради частичното погасяване на експозиции па траншове с изключение на последния транш, който се докладва в колона „Намаление на коректива вследствие на отписвания“.

8.1.8. Всички промени в очакваните кредитни загуби по револвиращи експозиции се докладват в „Промени, дължащи се на промяна в кредитния риск (нето)“ с изключение на промените, произтичащи от отписвания и от актуализации на методиката на лицето, обслужващо кредити, за оценяване на кредитните загуби. Револвиращи експозиции са тези, при които е позволено неизплатените от клиента салда да се променят в рамките на предварително установен от лицето, обслужващо кредити, лимит, според решенията на клиента за усвояване или погасяване.

8.1.9. „Промени, дължащи се на актуализиране на оценъчната методика на институцията (нето)“ включва промените, произтичащи от актуализациите на методиката на лицето, обслужващо кредити, за оценяване на очакваните кредитни загуби поради промени в съществуващите модели за оценяване на обезценката или поради въвеждането на нови такива. Актуализацията на методиката обхваща и въздействието от възприемането на нови стандарти. Промените в методиката, които водят до промяна на етапа на обезценка на даден актив, се считат за промяна на цялостния модел. В тази колона не се докладват промените в очакванията поради актуализиране или преразглеждане на параметрите на риска, както и промените в прогнозните икономически данни.

8.1.10. Докладването на промените в очакваните загуби при променените активи (МСФО 9.5.4.3 и допълнение А) зависи от характеристиката на промяната, като се има предвид следното:

8.1.10.1. ако промяната води до частичното или пълно отписване на даден актив в резултат на определеното в т. 3.8 отписване, въздействието на това частично или пълно отписване върху очакваните загуби се докладва в „Намаление на коректива (сметката за провизии) вследствие на отписвания“, а всяко друго въздействие на промяната върху очакваните загуби по кредити - в другите съответни колони;

8.1.10.2. ако промяната води до цялостното отписване на даден актив, което не се дължи на определеното в т. 3.8 отписване, а на заменянето му с нов актив, въздействието на промяната върху очакваните загуби по кредити се докладва в „Намаления, дължащи се на отписване“ - за промените, дължащи се на отписания актив, или в „Увеличения, дължащи се на възникване на придобиване“ - за промените, дължащи се на новопризнатия променен актив. Когато причината даден актив да престане да се признава не е отписване, тя е съществена промяна в условията на променения актив;

8.1.10.3. ако промяната не води до това промененият актив частично или изцяло да престане да се признава, въздействието върху очакваните загуби се докладва в „Промени, дължащи се на модифициране без отписване“.

8.1.11. Самите отписвания се докладват в съответствие с т. 3.6 – 3.8 от настоящата част, както и със следното:

8.1.11.1. ако дълговият инструмент е частично или изцяло отписан, тъй като няма основателна причина да се очаква възстановяването му, докладваното намаление на провизиите за загуби поради отписаните суми се докладва в „Намаление на коректива (сметката за провизии) вследствие на отписвания“;

8.1.11.2. „Суми, отписани директно в отчета за приходите и разходите“ са сумите на финансовите активи, отписани през отчетния референтен период, които на датата на отписване надхвърлят сметката за провизии на съответния финансов актив. Тук се включват

всички отписани суми през отчетния референтен период, а не само тези, които подлежат на принудително изпълнение;

8.1.11.3.. „Други корекции“ включва всяка стойност, която не е докладвана в предишните колони, в т.ч. корекциите при очакваните загуби поради курсови разлики, ако това е в съответствие с докладването на въздействието по валутните операции в образец F_02.00 „Отчет за приходите и разходите“.

8.1.11.4. „Печалба или загуба от преустановяване признаването на дългови инструменти“ включва разликата между балансовата стойност на финансовите активи, оценени към датата на отписване, и полученото възнаграждение.

9. ПОЛУЧЕНИ ОБЕЗПЕЧЕНИЯ И ГАРАНЦИИ

(FR1_CSP /F_13.01)

9.1. Разбивка на обезпеченията и гаранциите по кредити и аванси, различни от държани за търгуване (F_13.01)

Отчетна форма „Получени обезпечения и гаранции“ включва образец F_13.01 „Разбивка на обезпеченията и гаранциите по кредити и аванси, различни от държани за търгуване“, която се попълва от лицата, обслужващи кредити. Образецът към отчетната форма се изготвя тримесечно и годишно.

Пояснения на някои позиции от образец F_13.01:

9.2. Обезпеченията и гаранциите, които обезпечават кредитите и авансите, независимо от правната им форма, се докладват по видове залози: кредити, обезпечени с недвижим имот, и други обезпечени кредити, и по получени финансови гаранции. Кредитите и авансите се разбиват по контрагенти и цели. Позициите „от които: необслужвани кредити и аванси“ се докладват съгласно посоченото в –т. 11 от настоящата част.

9.3. В образец F_13.01 се докладва „Максимална сума на обезпечението или гаранцията, която може да бъде взета предвид“. Сборът на сумите по финансовата гаранция и/или обезпечението, посочени в съответните колони в образец F_13.01, не надвишава балансовата стойност на съответния кредит.

9.4. За докладването на кредити и аванси според вида залог се прилагат следните определения:

9.4.1. „Кредити, обезпечени с недвижим имот“, „Жилищни“ включва кредити, обезпечени с недвижим жилищен имот, а „Търговски“ - кредити, обезпечени с мобилизиран недвижим нежилищен имот, в т.ч. офиси и търговски помещения, както и други видове недвижим търговски имот. Дали недвижимият имот, който представлява дадено обезпечение, да е жилищен или търговски, виж т. 4.4 по-горе;

9.4.2. в рамките на „Други обезпечени кредити“:

9.4.2.1. в „Парични средства (емитирани дългови инструменти)“ се включват дългови ценни книжа, емитирани от лицето, обслужващо кредити, мобилизирани като обезпечение за заем;

9.4.2.2. „Движимо имущество“ включва залог на обезпечение с физически активи, различни от недвижим имот, и включва автомобили, самолети, кораби, промишлено и механично оборудване (машини, механично и техническо оборудване), материални запаси и стоки (стоки, готови и полуготови продукти, суровини) и други форми на движимо имущество;

9.4.2.3. „Капиталови и дългови ценни книжа“ включва обезпечения под формата на капиталови инструменти, включително инвестиции в дъщерни предприятия, съвместни предприятия и

асоциирани предприятия, както и под формата на дългови ценни книжа, емитирани от трети страни;

9.4.2.4. „Други“ включва залози на активи.

9.4.3. „Получени финансови гаранции“ включва договори, които съгласно т. 7.12 от настоящата част изискват от емитента да извърши определени плащания, за да възстанови на лицето, обслужващо кредити, понесена от него загуба, поради това, че определен длъжник не е извършил плащане, когато е станало изискуемо съгласно първоначалните или изменените условия на даден дългов инструмент.

9.5. При кредитите и авансите, които имат едновременно няколко вида обезпечения или гаранции, размерът на „Максималната сума на обезпечението/гаранцията, която може да бъде включена“ се разпределя според качеството на обезпечението/ гаранцията, като се започне от това с най-добро качество. При обезпечения с недвижим имот кредити, обезпечението с недвижим имот винаги се докладва първо, без значение какво е качеството му спрямо останалите обезпечения. Когато „Максималната сума на обезпечението/гаранцията, която може да бъде включена“ надхвърля стойността на обезпечението с недвижим имот, нейната остатъчна стойност се разпределя сред останалите видове обезпечения и останалите гаранции според качеството им, като се започне от това с най-добро качество.

10. РАЗБИВКА НА ИЗБРАНИ ПОЗИЦИИ ОТ ОТЧЕТА ЗА ПРИХОДИТЕ И РАЗХОДИТЕ

(FR1_CSP /F_16.01)

10.1. Отчетна форма „Разбивка на избрани позиции от отчета за приходите и разходите“ включва образец F_16.01 „Приходи и разходи за лихви по инструменти и по сектори на контрагентите“ и се попълва от лицата, обслужващи кредити. Образецът към отчетната форма „Разбивка на избрани позиции от отчета за приходите и разходите“ се изготвя тримесечно.

Пояснения на някои позиции от образец F_16.01:

За избрани позиции от отчета за приходите и разходите се докладват допълнителни разбивки на печалбите (или приходите) и загубите (или разходите).

10.2. Приходи и разходи за лихви по инструменти и по сектори на контрагентите (F_16.01)

10.2.1. Приходите от лихви се разбиват по приходи от лихви по финансови и други активи.

10.2.2. Разходите за лихви се разбиват по разходи за лихви по финансови и други пасиви.

10.3. Приходите от лихви по финансови активи включват приходите от лихви по дългови ценни книжа и кредити и аванси, вкл. финансов лизинг, както и по задължения, емитирани дългови ценни книжа и други финансови пасиви.

10.4. Разходите за лихви по финансови активи включват разходите за лихви по емитирани дългови ценни книжа и кредити и аванси, вкл. финансов лизинг, други финансови пасиви, както и по дългови ценни книжа.

10.5. Съгласно МФСО позицията „от които: приходи от лихви при финансови активи с кредитна обезценка“ включва приходите от лихви по финансовите активи с кредитна обезценка, в т.ч. закупените или създадени такива.

10.5.1. „от които: потребителски кредити“ и „в т.ч.: отпускането на заеми за покупка на жилище“ отразява приходите и разходите по кредитите и авансите, описани в т. 4.6 от настоящата част;

10.5.2. „от които: лихвите по лизинговите договори“ отразяват приходите от лихви на лизингодателя по лизинговото вземане (финансов лизинг) и съответно разходите за лихви по лизингово задължение на лизингополучателя.

10.6. „Допълнения“ се докладват, когато за отчетния портфейл или за основната категория активи прогнозната обезценка за периода води до признаването на нетни разходи. „Обратни възстановявания“ се докладват, когато за отчетния портфейл или за основната категория активи прогнозната обезценка води до признаването на нетни приходи.

11. НЕОБСЛУЖВАНИ ЕКСПОЗИЦИИ

(FR1_CSP /F_18.00)

Отчетна форма „Информация за обслужваните и необслужваните експозиции“ включва образец с идентично наименование – F_18.00 „Информация за обслужваните и необслужваните експозиции“, в който се включват brutните стойности на балансовите експозиции и номиналните стойности на задбалансовите експозиции, разпределени в зависимост от това дали са обслужвани, или необслужвани. Отчетната форма се попълва от лицата, обслужващи кредити, и се изготвя тримесечно и годишно.

Пояснения на някои позиции от образец F_18.00

Информация за обслужваните и необслужваните експозиции (F_18.00)

11.1. За целите на настоящите указания необслужвани експозиции са тези експозиции, които отговарят на следните критерии:

11.1.1. експозиции, които са в просрочие повече от 90 дни; и/или

11.1.2. съгласно направена оценка от лицето, обслужващо кредити, е малко вероятно длъжникът да плати изцяло кредитните си задължения без реализацията на обезпечението, независимо от съществуването на просрочени суми или броя дни просрочие.

11.2. Експозициите, за които е установено, че са обезценени в съответствие с МСФО, се разглеждат винаги като **необслужвани експозиции**. Съгласно МСФО за целите на настоящите указания (образец F_18.00) **обезценените експозиции са тези, при които е установена кредитна обезценка** (фаза 3), в т.ч. инструменти с кредитна обезценка, докладвани в тази фаза. Експозициите във фаза на обезценка, различен от фаза 3, и тези, които са закупени или създадени с кредитна обезценка, се считат за необслужвани, когато удовлетворяват критериите за такива експозиции.

11.3. Експозициите се категоризират за целия си размер и без да се взима предвид наличието на обезпечение.

11.4. За целите на настоящите указания (образец F_18.00) „експозиции“ включва всички дългови инструменти (дългови ценни книжа, както и кредити и аванси - в т.ч. други депозити на виждане) и задбалансови експозиции, с изключение на експозициите, държани за търгуване.

11.5. Дълговите инструменти се включват в следните отчетни портфейли: а) дългови инструменти по амортизирана стойност; б) дългови инструменти по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, подлежащи на обезценка; в) дългови инструменти, отчитани по справедлива стойност в печалбата и загубата, неподлежащи на обезценка; г) дългови инструменти, държани за продажба. Всяка категория се разбива по инструменти и контрагенти.

11.6. Съгласно МСФО, задбалансовите експозиции обхващат следните отменяеми и неотменяеми позиции:

11.6.1. поети задължения за кредитиране;

11.6.2. предоставени финансови гаранции;

11.6.3. други поети задължения.

11.7. Дълговите инструменти, класифицирани в съответствие с МСФО 5 като държани за продажба, се докладват отделно.

11.8. В образец F_18.00 за дълговите инструменти се отчита **„брутната балансова стойност“**, както е определена в т. 5.2.1 от част първа от настоящото указание. За задбалансовите експозиции се докладва **номиналната стойност**, както е определена в т. 7.16 от настоящата част.

11.9. За целите на образец F_18.00, експозицията е **„просрочена“**, когато удовлетворява критериите на т. 5.3 от настоящата част.

11.10. **Поето задължение** се счита за необслужвана експозиция за номиналния си размер в случаите, когато неговото усвояване или използване по друг начин би довело до експозиции, за които има риск да не бъдат изплатени в пълния си размер без реализация на обезпечението.

11.11. **Предоставените финансови гаранции** се считат за необслужвани експозиции за номиналния си размер в случаите, когато съществува риск гарантираната страна да прибегне до финансовата гаранция, в т.ч. конкретно когато базовата гарантирана експозиция отговаря на посочените в т. 11.1 критерии, за да се счита за необслужвана. Когато гарантираната страна е в просрочие по дължимата сума по силата на договор за финансова гаранция, лицето, обслужващо кредити, преценява дали произтичащото от това вземане отговаря на критериите за необслужване.

11.12. Експозиции, класифицирани като необслужвани в съответствие с т. 11.1, се категоризират като необслужвани за цялостната експозиция **към определен длъжник** („на база длъжник“).

11.13. Дадена експозиция се счита, че вече **не е необслужвана**, когато е изпълнено всяко едно от следните условия:

11.13.1. експозицията изпълнява критериите, прилагани от лицето, обслужващо кредити, за да не бъде вече класифицирана като обезценена съгласно МСФО или в просрочие повече от 90 дни;

11.13.2. положението на длъжника се е подобрило до степен, в която е вероятно да бъде извършено пълно възстановяване в съответствие с първоначалните или с променените условия;

11.13.3. длъжникът не дължи суми, просрочието по които надхвърля 90 дни.

11.14. Експозициите остават класифицирани като необслужвани, докато условията в т. 11.13.1 – 11.13.3 не бъдат изпълнени дори когато изпълняват критериите, прилагани от лицето, обслужващо кредити, за да не бъдат вече класифицирани като обезценени съгласно МСФО или в просрочие повече от 90 дни.

11.15. Необслужвана експозиция, класифицирана в съответствие с МСФО 5 като държан за продажба нетекущ актив, продължава да бъде класифицирана като необслужвана експозиция.

11.16. Отчетните портфейли съгласно МСФО, посочени в т. 4.2.1 от част първа от настоящото приложение, се докладват в образец F_18.00, както следва:

11.16.1. „Дългови инструменти, отчитани по амортизирана стойност“ включват „Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност“ (МСФО);

11.16.2. „Дългови инструменти, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, подлежащи на обезценка“ включват „Финансови активи по справедлива стойност в друг всеобхватен доход“ (МСФО);

11.16.3. „Дългови инструменти, отчитани по справедлива стойност в печалбата и загубата, неподлежащи на обезценка“ включват дълговите инструменти от някоя от следните подточки:

11.16.3.1. „Нетъргуеми финансови активи, задължително отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата“ (МСФО);

11.16.3.2. „Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата“ (МСФО).

11.17. Когато в МСФО е предвидено задълженията да бъдат отчитани по справедлива стойност в печалбата и загубата, балансовата стойност на всеки актив, породен от това отчитане и оценяване по справедлива стойност, се докладва във „Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата“ (МСФО). Балансовата стойност на всеки пасив, породен от това отчитане, не се докладва в образец F_18.00. Условната стойност на всички задължения, отчитани по справедлива стойност в печалбата и загубата, се докладва в образец F_09.01.1.

11.18. Следните експозиции следва да бъдат представени в отделни редове:

11.18.1. Кредити, обезпечени с недвижим имот по смисъла на т. 4.4.1 и 4.5 от настоящата част;

11.18.2. Потребителски кредит съгласно определението в т. 4.6.1 от настоящата част.

11.19. Просрочените експозиции се докладват поотделно и в целия им размер в рамките на категориите за обслужвани и необслужвани експозиции, както е определено в т. 5.3 от настоящата част.

11.20. Необслужваните експозиции се докладват поотделно според времевите интервали на просрочие. Експозициите, които не са в просрочие или са в просрочие от 90 или по-малко дни, но все пак са определени като необслужвани поради вероятността за непълно погасяване, се докладват в специална колона. Експозициите, по които има просрочени суми и съществува вероятност за непълно погасяване, се разпределят според времевите интервали на просрочие в съответствие с броя на просрочените дни.

11.21. Следните експозиции следва да бъдат представени в отделни колони:

11.21.1. експозициите, считани за обезценени съгласно МСФО: докладва се, съгласно МСФО, размерът на активите с кредитна обезценка (фаза 3), в които не се включват закупените или създадени активи с кредитна обезценка;

11.21.2. експозициите, по които се счита, че е настъпило просрочие повече от 90 дни;

11.21.3. съгласно МСФО - активи със значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване, но без кредитна обезценка (фаза 2), в които не се включват закупените или създадени активи с кредитна обезценка;

11.21.4. съгласно МСФО - обслужвани експозиции, активи без значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване (фаза1);

11.21.5. експозициите, считани за закупени или създадени финансови активи с кредитна обезценка при първоначалното признаване съгласно допълнение А към МСФО 9, включително задбалансовите експозиции, за които се счита, че са с кредитна обезценка при първоначалното признаване;

11.21.6. за обслужваните експозиции - размерът на натрупаната обезценка за експозициите, които са в просрочие от повече от 30 дни.

11.22. Натрупаната обезценка: натрупаните промени в справедливата стойност, произтичащи от кредитния риск и провизиите, се докладват в съответствие с т. 1.3.2.3, 3.3 – 3.5, 7.5 и 7.9 от настоящата част.

11.23. Информацията относно държаните обезпечения и получените гаранции във връзка с обслужваните и необслужваните експозиции се докладва отделно. Сумите, докладвани за получените обезпечения и гаранции, се изчисляват в съответствие с т. 9.3 и 9.5 от настоящата

част. Сборът на сумите, докладвани както за обезпеченията, така и за гаранциите, е ограничен до балансовата стойност на свързаната балансова експозиция или номиналната стойност след приспадането на провизиите на свързаната задбалансова експозиция.

12. ГЕОГРАФСКА РАЗБИВКА

(FR2_CSP /F_20.06/999)

Отчетна форма „Географска разбивка“ включва образец F_20.06/999 „Географска разбивка на пасивите по местопребиваване на контрагента“, който се попълва от лицата, обслужващи кредити. Отчетната форма е част от втория пакет с отчетни форми **FR2_CSP** и се изготвя тримесечно.

Пояснения на някои позиции от образец F_20.06/999

12.1. Географска разбивка по местонахождение на контрагента (F_20.06/999)

12.1.1. Образецът се изготвя с информация „поотделно за всяка държава“, включително Република България, според местонахождението на прекия контрагент, както е определен в т. 6.2, част първа от настоящото указание.

Разбивката, която се представя в образца, включва експозиции или пасиви (задължения) към местни субекти във всяка чужда държава. Образецът се изготвя за всяка държава поотделно, като след наименованието F_20.06| вместо 999, се попълва кодът на съответната държава. В листа на образца се попълват наименованието и кодът на държавата.

Например: лицето, обслужващо кредити, има задължение към кредитна институция в Германия и изписва наименованието на образца по следния начин F_20.06|DE. В листа на образца се изписва срещу „Държава по местопребиваване на контрагента“ наименование Германия и код: DE.

13. УПРАВЛЕНИЕ НА АКТИВИ, ПОПЕЧИТЕЛСТВО И ДРУГИ ОБСЛУЖВАЩИ ФУНКЦИИ

(FR2_CSP /образец F_22.01)

Отчетна форма „Управление на активи, попечителство и други обслужващи функции“ включва образец F_22.01 „Приходи и разходи за такси и комисиони по дейности“, който се попълва от лицата, обслужващи кредити. Образец F_22.01 включва приходи и разходи за такси и комисиони по дейности.

Отчетната форма е част от втория пакет с отчетни форми **FR2_CSP** и се изготвя тримесечно.

Пояснения на някои позиции от образец F_22.01

13.1. Приходи и разходи за такси и комисионни по дейности (F_22.01)

13.1.1. Приходите и разходите за такси и комисиони се докладват по видове дейности. Съгласно МСФО този образец включва приходите и разходите за такси и комисиони, различни от:

13.1.1.1. сумите, включени при определянето на ефективния лихвен процент по финансовите инструменти (МСФО 7, параграф 20, буква „в“;

13.1.1.2. сумите, възникващи от финансови инструменти, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата (МСФО 7, параграф 20, буква „в“, подточка „i“).

Таксите, които са неразделна част от ефективния лихвен процент по финансов инструмент, са посочени в МСФО 9Б5.4.2.

Таксите, които не се неразделна част от ефективния лихвен процент, са посочени в МСФО 9Б5.4.3.

13.1.2. Не се включват разходи по сделката, които се отнасят пряко към придобиването или емитирането на финансови инструменти, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата. Тези разходи по сделката са част от стойността на първоначалното придобиване/емитиране на тези инструменти и се амортизират в печалбата или загубата през остатъчния им живот, като се прилага ефективният лихвен процент (вж. МСФО 9.5.1.1).

13.1.3. Съгласно МСФО транзакционните разходи, пряко свързани с придобиването или емитирането на финансови инструменти, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, се включват в „Нетна печалба или загуба от финансови активи и пасиви, държани за търгуване“, „Нетна печалба или загуба от нетъргуеми финансови активи, задължително отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата“ или „Нетна печалба или загуба от финансови активи и пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата“ - според отчетния портфейл, в който са класифицирани тези разходи. Тези транзакционни разходи не са част от стойността на първоначално придобиване или емитиране на тези инструменти и се признават веднага в печалбата или загубата.

13.1.4. Лицата, обслужващи кредити, докладват приходите и разходите за такси и комисиони по следните критерии:

13.1.4.1. **таксите от „Дейности по обслужване на кредити“** включват, в приходната част, приходите от такси и комисиони, генерирани от лицето, обслужващо кредити, а в разходната част - разходите за такси и комисиони, начислени на лицето, обслужващо кредити, от доставчиците на кредитни услуги;

13.1.4.2. **„Поети кредитни ангажименти“ и „Предоставени финансови гаранции“** включват признатата като приход през периода сума на амортизацията на таксите и комисионите за тези дейности, призната първоначално в „Други пасиви“;

13.1.4.3. **„Получени задължения за кредитиране“ и „Получени финансови гаранции“** включват таксите и комисионите, признати от лицето, обслужващо кредити, като разход през периода в резултат на извършено начисляване на контрагента, който е поел задължението за кредитиране или е предоставил финансовата гаранция, което първоначално е било признато в „Други активи“.

13.1.4.4. В рамките на „отпуснатите заеми“ се отчитат таксите и комисионите, които се начисляват в процеса по отпускане на заеми, но не са част от изчислението на ефективния лихвен процент.

14. СВЪРЗАНИ ЛИЦА

(FR3_CSP /F_31.01)

(FR3_CSP /F_31.02)

Отчетна форма „Свързани лица“ включва образец F_31.01 „Свързани лица: задължения и вземания“ и образец F_31.02 „Свързани лица: разходи и приходи от сделки с тях“, които се попълват от лицата, обслужващи кредити. Отчетната форма с образците е част от третия пакет FR3_CSP, който се изготвя за второ и четвърто тримесечие.

Пояснения на някои позиции от образец F_31.01 и образец F_31.02:

14.1. Лицата, обслужващи кредити, докладват сумите и/или сделките, свързани с балансовите и задбалансовите експозиции, при които контрагентът е свързано лице съгласно МСС 24.

14.2. В „Дъщерни предприятия и други субекти от същата група“ лицето, обслужващо кредити, включва салдата и сделките само с дъщерни предприятия. В „Асоциирани и съвместни предприятия“ лицето, обслужващо кредити, включва частите от салда и сделки със съвместни и асоциирани предприятия от групата, към която принадлежи даденият субект.

14.3. Свързани лица: задължения и вземания от тях (F_31.01)

14.3.1. Сумата, която се докладва в „Номинална стойност на поетите кредитни ангажменти, финансовите гаранции и другите поети ангажменти“, е сборът от „номинална сума“ на получените задължения за кредитиране и други задължения, и „максимална сума на гаранцията, която може да бъде включена“ - за получените финансови гаранции.

14.3.2. „Натрупани отрицателни промени в справедливата стойност поради кредитен риск при необслужваните експозиции“ се докладва в съответствие с т. 3.3 – 3.5 от настоящата част само за необслужваните експозиции. „Провизии за необслужвани задбалансови експозиции“ включва провизиите в съответствие с т. 1.3.2.3, 7.5 и 7.10 от настоящата част за експозициите, които са необслужвани съгласно определеното в т. 11 от настоящата част.

14.4. Свързани лица: разходи и приходи от сделки с тях (F_31.02)

14.4.1. „Печалби или (-) загуби от отписването на нефинансови активи“ включва печалбата или загубата от отписването на нефинансови активи, генерирани по сделки със свързани лица. Тази позиция включва печалбите и загубите от отписването на нефинансови активи, които са били генерирани по сделки със свързани лица и са част от някоя от следните позиции в „Отчета за приходите и разходите“:

14.4.1.1. „Печалба или (-) загуба от отписването на нефинансови активи“;

14.4.1.2. „Печалба или загуба от нетекущи активи и групи за изваждане от употреба, класифицирани като държани за продажба, които не отговарят на изискванията за преустановени дейности“;

14.4.1.3. „Печалба или загуба след данъци от преустановени дейности“.

14.5. „Обезценка или (-) обратно възстановяване на обезценка на необслужвани експозиции“ включва загубата от обезценка, както е определена в –т. 2.3.15 и 2.3.16 от настоящото, указание при експозициите, които са необслужвани съгласно –т. 11 от настоящите обяснителни бележки. „Провизии или (-) обратно възстановени провизии за необслужвани експозиции“ включва провизиите, както са определени в т. 2.3.14 от указанието, за задбалансовите експозиции, които са необслужвани съгласно т. 11.

15. СТРУКТУРА НА ГРУПАТА

(FR1_CSP /F_40.00)

(FR4Y_CSP F_40.01)

Отчетна форма „Структура на групата“ включва образец F_40.00 „Участия в кредитни институции и други финансови институции „поотделно за всеки субект““ и образец F_40.01 „Структура на групата: „поотделно за всеки субект““. Двата образца се попълват от лицата, обслужващи кредити.

Образец F_40.00 включва **единствено** участията (акции/дялове) на лицето, обслужващо кредити, в **кредитни институции и други финансови институции**, изготвя се всяко тримесечие и се подава с отчетните образци от пакет FR1_CSP.

В Образец F_40.01 се докладват участията (акции/дялове) на лицето, обслужващо кредити, във всички субекти (дружества), независимо от дейността, която извършват.

Образец F_40.01 се изготвя на годишна база и се подава с отчетните образци от пакет FR4_CSP.

Пояснения на някои позиции от образец F_40.00 и образец F_40.01

15.1. Лицата, обслужващи кредити, предоставят подробна информация към отчетната дата за участията си в дъщерните, съвместните и асоциираните предприятия, в т.ч. за тези от тях, в които инвестициите са държани за продажба съгласно МСФО 5.

15.2. Образец F_40.01 не включва капиталовите инструменти, които не удовлетворяват критериите за класифициране като инвестиции в дъщерни, съвместни и асоциирани предприятия.

15.3. Следната информация се предоставя „поотделно за всеки субект“, като за целите на настоящото указание се прилагат следните изисквания:

15.3.1. „ИКПС - икономически код на правния субект“ (LEI код) е кодът на субекта, в който е инвестирано. Когато такъв код е налице, той се посочва;

15.3.2. „Код на субекта (ЕИК)“ е идентификационният код на субекта, в който е инвестирано. Този код на субекта е идентификатор на реда и трябва да е различен за всеки ред от образец F_40.00/F_40.01;

15.3.3. „Наименование на субекта“ е наименованието на субекта, в който е инвестирано;

15.3.4. „Дата на придобиване на участието“ е датата, на която субектът, в който е инвестирано, е влязъл в „обхвата на групата“;

15.3.5. „Капитал на субекта, в който е инвестирано“ е общият размер на капитала, емитиран от субекта, в който е инвестирано, към референтната дата;

15.3.6. „Собствен капитал на субекта, в който е инвестирано“, „Общо активи на субекта, в който е инвестирано“ и „Печалба или (загуба) на субекта, в който е инвестирано“ са сумите по съответните позиции от последните финансови отчети на субекта, в който е инвестирано;

15.3.7. „Държава по местопребиваване на субекта, в който е инвестирано“ е държавата по местонахождение на субекта, в който е инвестирано;

15.3.8. „Сектор на субекта, в който е инвестирано“ е секторът на контрагента съгласно т. 6.1 от част първа на настоящото приложение;

15.3.9. „Код по NACE“ се посочва според основната дейност на субекта, в който е инвестирано. За нефинансовите предприятия кодовете по NACE се посочват на първо ниво на разбивка (по „сектори“); за финансовите предприятия кодовете по NACE се посочват на второ ниво на разбивка (по „раздели“);

15.3.10. „Натрупано дялово участие [%]“ е процентът на инструментите за собственост, държани от лицето, обслужващо кредити, към референтната дата;

15.3.11. „Права на глас (%)“ означава процентите на правата на глас, свързани с инструментите за собственост, държани от лицето, обслужващо кредити, към референтната дата;

15.3.12. „Структура на групата (взаимовръзки)“ включва връзката между крайното дружество майка и субекта, в който е инвестирано (дружество майка или субект със съвместен контрол на

лицето, обслужващо кредити, дъщерно предприятие, съвместно предприятие или асоциирано предприятие);

15.3.13. „Балансова стойност“ са сумите, отчетени в баланса на лицето, обслужващо кредити, за субекти, в които е инвестирано;

15.3.14. „Цена на придобиване“ е сумата, платена от инвеститорите;

15.3.15. „Връзка на репутацията свързана със субекта, в който е инвестирано“ е сумата на репутацията, отчетена в консолидирания баланс на лицето, обслужващо кредити, за субекта, в който е инвестирано, в позициите „Репутация“ или „Инвестиции в дъщерни, съвместни и асоциирани предприятия“;

15.3.16. „Справедлива стойност на инвестициите, за които има публикувани котировки“ е цената към референтната дата; тя се посочва само ако инструментите са котирани.

В колона с160 „Балансова стойност“/ред „Общо“ се посочва сумата на отчетени в баланса инвестиции на лицето, обслужващо кредити, за посочените по-горе субекти, в които е инвестирано.

16. РАЗБИВКА НА ИЗБРАНИ ПОЗИЦИИ ОТ ОТЧЕТА ЗА ПРИХОДИТЕ И РАЗХОДИТЕ

(FR2_CSP /F_45.03)

Отчетна форма „Разбивка на избрани позиции от отчета за приходите и разходите“ включва образец F_45.03 „Други оперативни приходи и разходи“, който се попълва от лицата, обслужващи кредити.

Отчетната форма е част от втория пакет с отчетни форми FR2_CSP и се изготвя тримесечно и годишно.

Пояснения на някои позиции от образец F_45.03:

16.1. Другите приходи и разходи за дейността се разбиват по следните позиции корекции на справедливата стойност на активи, оценени по модела на справедливата стойност:

16.1.1. приходи от наем и преки разходи за дейността, свързани с инвестиционен имот;

16.1.2. приходи и разходи по оперативен лизинг, несвързан с инвестиционен имот;

16.1.3. други приходи и разходи за дейността.

16.2. „Оперативен лизинг, различен от инвестиционни имоти“ включва в колоната „Приходи“ получените приходи, а в колоната „Разходи“ - разходите, направени от лицето, обслужващо кредити, като лизингодател при дейностите по оперативен лизинг, различни от свързаните с активи, класифицирани като инвестиционен имот. Разходите на лицето, обслужващо кредити, като лизингополучател се включват в позицията „Други административни разходи“.

16.3. Печалбата или загубата от отписвания и преоценки на запасите от злато, други благородни метали и други стоки, оценявани по справедлива стойност, минус разходите за продажба, се докладват в позициите, включени в „Други приходи от дейността. Други“ или „Други разходи за дейността. Други“.

17. ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНЕТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ

(FR4_CSP /F_46.00)

Отчетна форма „Отчет за промените в собствения капитал“ включва образец F_46.00 „Отчет за промените в собствения капитал“, който се попълва от лицата, обслужващи кредити. Образец F_46.00 включва източниците на промените в собствения капитал, разпределени по елементите на собствения капитал. Отчетната форма се изготвя годишно.

Пояснения на някои позиции от образец F_46.00

17.1. Отчетът за промените в собствения капитал оповестява равнението между балансовата стойност в началото на периода (начален баланс) и в края на периода (баланс в края на периода) за всеки елемент на собствения капитал.

17.2. „Прехвърляния между елементите на капитала“ включва всички прехвърлени суми в рамките на собствения капитал, в т.ч. печалбата и загубата в резултат на собствения кредитен риск на пасивите, отчитани по справедлива стойност в печалбата и загубата, както и натрупаните промени в справедливата стойност на капиталовите инструменти, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, прехвърлени към други елементи на собствения капитал при отписване.

18. ВЗЕМАНИЯ ПО ФИНАНСОВ ЛИЗИНГ, ОТЧИТАНИ ПО АМОРТИЗИРАНА СТОЙНОСТ И ПО КЛИЕНТИ, ПОДЛЕЖАЩИ НА ОБЕЗЦЕНКА

(FR1_CSP /F_50.01)

Отчетна форма „Вземания по финансов лизинг, отчитани по амортизирана стойност и по клиенти, подлежащи на обезценка“ включва образец F_50.01, който се попълва от лицата, обслужващи кредити, които имат вземания по финансов лизинг в портфейла от „кредити и аванси, вкл. финансов лизинг“.

Образецът включва брутната балансова стойност (нетна инвестиция във финансов лизинг преди обезценка), разпределена по етапи на обезценка и по контрагенти. Отчетната форма се изготвя тримесечно и е неразделна част от образец F_04.04.1.

Въвеждат се нови колони „Закупени или създадени финансови активи с кредитна обезценка“.